

MAGYARAI

HUNGARIA
Extern

Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T. Törvényezéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Oradea

Főmunkatárs: dr Gyárfás Elemér

Churchill beszámolója a dániai és norvégiai eseményekről

Az angol aknalerakás vasárnap éjszaka a norvég vizeken. Hétfő óta folyik éjjel-nappal a harc az angol és német haderő között. — „A lapok többről is beszámoltak, mint ami történt, mert a norvég kikötőket nem foglaltuk vissza”

Londonból jelentik: (Rádió Bucuresti.) Az angol alsóház csütörtök délutáni ülésén Churchill beszámolt a legutóbbi eseményekről.

— Norvégia földrajzi helyzete — mondotta a többi között, — lehetővé tette, hogy német kereskedelmi hajók járassanak keresztül vizein. Az angol hajóhad kénytelen volt tétlenül nézni, hogy a német és semleges hajók dugárukat szállítsanak ezeken a vizeken át Németországba. Az elmúlt háborúban az Egyesült Államokkal együtt felhívtuk a norvég kormányt, hogy helyezzen el aknákat felségvizein belül, hogy megakadályozza ennek a folyosónak német tengeralattjárók által való jogtalan használatát. Természetes tehát, hogy a tenger-nagyi hivatal a jelenlegi háború kezdetén is figyelmeztette a kormányt erre a precedensre és sürgette az aknák lerakását. Az angol kormány el akarta kerülni a nemzetközi jogok megsértését, de másrészt türelmetlen volt, hogy ezeken a vizeken át Németországban vasércet szállítsanak. Ezért minden intézkedés megtörtént az aknák elhelyezésére.

Churchill bírálata szerinti a németek súlyos stratégiai hibát követtek el — Nagyobb események következnek a szárazföldön

Churchill ezután így folytatta:

— Vasárnap éjszaka felderítőink jelentették, hogy egy német flotta gyors menetben Észak felé tart. Az angol hajóhad azonban készenlében állt Scapa Flowban. A főparancsnokság elindította a hajóhadat, egy másik pedig Narvik felé tartott, hogy aknákat rakjon le. Miután elvégezték feladatukat, hazafelé tartottak, hogy elkerüljék a surlódást a norvég hadihajókkal. Az egyik hajó, a *Glauworm* kissé megkésve indult el és hétfőn reggel találkozott két német torpedórombolóval. Ezek a *Glauwormot* elsüllyesztették. Ennek az eseménynek kapcsán tudtuk meg, hogy tekintélyes német haderő vonult fel és jelentős események vannak készülöben. Azóta éjjel-nappal folyik a harc. Ami történt, arról beszámoltak a lapok, sőt, többről is beszámoltak, mint ami történt, mert hiszen a norvég kikötőket nem foglaltuk vissza. Ezek a hírek semleges forrásból származtak. Kedden Bergen magasságában hajóhadunkat német légitámadás érte. A *Rodney* nevű hajót találat érte, de nagyobb kár nem történt, a *Gurkha* torpedóromboló ellenben elsüllyedt. A légénység nagyrészt megmentették. Kedden délután a *Zulu* nevű torpedóromboló az Orkney szigeteknél elsüllyesztett egy német tengeralattjárót. Légi erőink Bergennél megtámadták a német hajókat és egy német cirkáló találat ért. Erről a hajóról azóta nincs hír. Szerdán este 16 angol repülőgép támadott meg német hajókat Bergennél. Egy cirkálót, három darab 500 fontos bomba ért. Egy angol repülőgép nem tért vissza kiindulási helyére. A most folyó eseményekről nem lehet beszámolni. Haditengerészetünk tökéletesen elvégzi feladatát. Tévedés lenne azt hinni, hogy az angol hajóhad most szüntelenül járőröl.

gálatot végez a dán és norvég vizeken és kiteszi magát a német tengeralattjáróknak.

Churchill ezután azt állította, hogy a németek súlyos stratégiai hibát követtek el azzal, hogy a háborút északra is kiterjesztették. A norvég folyosó ezáltal örökre bezárult.

— Hitler — folytatta Churchill — Norvégia partjainak több pontját megszállta és megszállotta Dániát is, de mi elfoglaljuk Norvégiának azt a részét, amelyre nekünk van szükségünk és még

Német beszámoló a norvég területen megindult katonai műveletekről

Az osloei norvég parancsnok együttműködése a németekkel. Bergenben elfogtak öt angol csapat szállító gőzöst

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda.) A világ közvéleményének figyelme továbbra is a norvég területen megindult katonai műveletek felé fordul. A nyugati arcvonalon az utóbbi napokban csend uralkodott, kivéve kisebb ellenséges tüzési tüzet, amelyet német részről viszonyoztak. A Norvégiában eddig partraszállított német csapatok kötelekeit megerősítették. Gondoskodás történt lőszer- és nehéz fegyverutánpótlásról. Bár a németek a legfontosabb katonai pontokat szilárdan tartják, esetleges ellenséges támadás ellen meg kellett azokat erősíteni.

Norvégiában általában csend van. Jellemző az osloei parancsnokkal való jóviszony, aki készen nyilatkozott arra, hogy abban az esetben, ha angol vagy francia repülőgépek jelennek meg a norvég főváros felett, norvég légharító ágyukat beoszt rendelkezésre. Az ellenséges légi haderő eddigi támadásai sikertelenek maradtak, vagy a németek által az ellenségnek okozott veszteségekkel végződtek. Kudarccal végződtek a tengeri haderők támadásai is. Londonban a nyugati hatalmak a sikertelen katonai lépéseket propagandáival igyekeznek szépitni. Az ellenség sajtója, rádiója és tudósításai állandó ellentmondásba keveredik. Norvégiában az elért pontok megerősítésével elfoglalt német csapatok ellenében zavartalanul működnek. Németország gyors cselekedete megakadályozta, hogy most angol csapatok álljanak ott, ahol jelenleg német erők áll. Az angolok a Norvégia ellen tervezett lépéseket pontosan előkészítették. Intézkedések történtek lőszerraktárak és fegyverraktárak elfoglalására. Bergenben német egységek elfogtak öt angol csapat szállító gőzöst, míg azok a csapatok, akik a fegyvert szállították, nem tudtak partraszállni. A Norvégia elleni német vállalkozásnál figyelembe kell venni, hogy az az angol hadihajók szemelátára történt. Az egész angol flottának, melyet francia egységek is támogattak, nem sikerült egyetlen ponton sem a német csapatok partraszállását megakadályozni. Ott, ahol az angolok

jobban megerősítjük a záratot. Elfoglaljuk Farört is és tengerészeti támaszpontokat létesítünk ott, míg a szigetet vissza nem adhatjuk a dánoknak. Izland kérdését még meg kell fontolni. Végeredményben a skandináviai eseményekkel tisztán katonai szempontból csak nyertünk. A németek olyan hibát követtek el, mint Napoleon, amikor behatolt Spanyolországba. A szövetséges haderő el tudja látni a Földközi-tenger ellenőrzését, míg nagyobb műveletek fojnak az Északi-tengeren. Tengeralattjáróink súlyos veszteségeket okoztak a német csapat szállításokban. A Skagerrakban és Kattegatban levő német hajókat el fogjuk sülyeszteni. Nem engedjük, hogy az ellenség büntetlenül küldjön utánpótlást ezeken a vizeken keresztül. A németek már el is rendelték, hogy valamennyi hajójuk hagyja el a környéket. Ha a német vezetők kockára tették hajójukat, ez azt mutatja, hogy a hadműveletek csak bevezetői nagyobb eseményeknek, amelyek a szárazföldön fognak lezajlani. Valószínű, hogy elérkeztünk a háború első nagy mérkőzéséhez. Ami történt, nem térített el bennünket attól, hogy vállaljuk azt, ami előttünk áll. Nem akarunk jövedőlni és dícselkedni, de készek vagyunk szembeállni az ellenséggel és készek vagyunk életünket és minden erőnket feláldozni a győzelemért.

támadást kíséreltek meg, mint például Narviknál, a németek a támadást visszaverték.

Koht norvég külügyminiszter rádiószózata: „Háboruban állunk a németekkel”

Stockholmból jelentik: Koht norvég külügyminiszter csütörtökön rádiószózatot intézett a norvég néphez s a többi között a következőket mondotta:

— Háboruban állunk a németekkel és így szövetségesei vagyunk mindazoknak az országoknak, amelyek harcban állnak Németországgal. Tudjuk, hogy az egész nemzet meg kívánja őrizni szabadságát. Semmiféle fenyegetés, légi támadás vagy ágyúk nem másíthatják meg ezt az elhatározást.

Holland felkészülés minden eshetőségre

Párizsból jelentik: Itteni hírek szerint a német-holland határon holland részről jelentékeny intézkedéseket hoztak, hogy felkészüljenek minden eshetőségre. Több város kiürítésén kívül az utakat és hidakat szigorúan őrzik.

Kihallgatás a belga királynál — A francia hadseregben felfüggesztették a szabadságolásokat

Brüsszelből jelentik: Lipót király csütörtökön kihallgatáson fogadta Spaak külügyminisztert. Később a francia nagykövet és Aveling angol nagykövetségi tanácsos jelent meg a külügyminiszteri-umban. Este Spaak külügyminiszter megbeszélést folytatott Pierlot miniszterelnökkel.

Párizsból jelentik: A francia hadseregben ideiglenesen felfüggesztették a szabadságolásokat. (Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon)

Az új norvég partvédelem

Svéd védekezés a nyugati Svédországon

Stockholmból jelentik: Ide érkezett jelentés szerint Ruge Ottó táborkot kineveztek a norvég hadsereg főparancsnokává.

Stockholmból jelentik: A svéd rádió jelentése szerint a svéd tengerügyi hivatal az ország semlegesítése megvédésének megkönnyítése céljából elrendelte, hogy Svédország nyugati partjai mentén a területi vizeken aknákat helyezzenek el. Az aknamezők 57°9' és az 58 szélességi fok között terjednek el.

Tengeri csata a trondhjemi vizeken

Londonból jelentik: A finn rádió jelentése szerint a trondhjemi vizeken tengeri csata van a német és az angol hadihajók között.

Az amerikaiak hazautaztatása Skandináviából — Grönland és Izland dolgáról az Egyesült Államok kormánya még nem látja szükségét a határozathozatalnak

Washingtonból jelentik: Hull külügyminiszter közölte, hogy az Egyesült Államok skandináviai képviselőit utasította, hogy legyenek segítségére mindazoknak az amerikai polgároknak, akik Skandináviát el akarják hagyni. Egyidejűleg felkérte az amerikai hajós társaságokat, hogy erre a célra Genovában hajóteret bocsássanak rendelkezésére. Az amerikai polgárok a szárazföldön Németországon át utaznak Olaszországba. Svédországban és Norvégiában mintegy háromezer amerikai él. Az amerikai külügyminiszteriumban az intézkedéssel kapcsolatban hangoztatták, hogy mindezekből nem szabad arra következtetni, mintha az Egyesült Államok kormánya a helyzetet különösen komolynak tekintené. Arra a kérdésre, hogy Amerika jutott-e már valamilyen elhatározásra arra az esetre, ha Grönlandot és Izlandot idegen hatalmak megszállják, Hull azt válaszolta, hogy eddig még nem volt indító ok arra, hogy ezt az ügyet megvitassák.

Narvik a helyzet kulcsa — Az első nem sikerült angol támadás után ott újabb roham várható

Párizsból jelentik: Francia felfogás szerint angol részről eddig csak tengeri előőrs harcokról volt szó, amelyekben csak kis és közepméretű eg-

ségek vettek részt. A nagy csatahajók azonban már teljes gözzel igyekeznek a norvég vizek felé és helyenként már be is avatkoztak a harcokba. Francia tengerészeti körök szerint a szövetséges hajóraj első feladata az, hogy a német hajókat a norvég felsővizekről kiűzzék. Ha a szövetségeseknek nem sikerül gyorsan birtokba venni a norvég kikötők egy részét, akkor a Norvégiának szánt fegyveres segítség partraszállítása nagy nehézségekbe ütközik. Erre Churchill is célzott alsóházi beszédében. A vasérem szempontjából Narvik a helyzet kulcsa. A Narvik elleni támadás viszonylagos balsikere ellenére a hajóraj nehéz egységeinek megérkezése után a kikötő ellen újabb hatalmas roham várható.

A norvég parti területeken német kézben van a partvédő ütegek legnagyobb része — Hat angol torpedórombolót sülyesztettek el a Narvik-fjordban

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda.) A német haditengerészeti vezetőség intézkedései folytán a Narvik fjordban a 11-ere virradó éjszaka újból elsülyesztettek két ellenséges torpedórombolót. Ezzel az Északen elsülyesztett ellenséges tor-

pedórombolók száma hatra emelkedett. Ugyancsak a Német Távirati Iroda jelenti, hogy az elfoglalt norvég parti területeken a partvédő ütegek legnagyobb része német kézben van. Az elsülyesztett *Blücher* és *Karlsruhe* német hajók legénységét a parti ütegekhez osztották be.

Német hivatalos helyen egyébként a leghatározottabban megcáfolják azt a külföldi híradást, hogy a Brement elsülyesztették volna.

Kiké volt a nagyobb veszteség az északi hadműveletekben?

Berlinből jelentik: Illetékes helyen kijelentik, hogy teljesen alaptalanok azok a hírek, amelyek szerint Németország Svédországtól a német csapatok számára átvonulási engedélyt kért.

Berlinből jelentik: Az északi hadműveletek megítélése tekintetében a berlini esti lapok arculatát két vonás jellemzi. Egyfelől erélyesen megcáfolják az egyes külföldi álbíreket, másrészt viszont a valóságokat elismerik és józannal látják a helyzetet. A lapok kitalálásnak minősítik a túlzott angol győzelmekről szóló híreket, az *Angriff* azonban nyíltan megírja, hogy ha sor kerül rá, a német nép a veszteségeket is eltudja viselni, mert katona nép. A német népnek az erejében és vezetőiben való szilárd hite és fegyelme végül mégis biztosítani fogja Németországnak a győzelmet. A *Nachtausgabe* azt írja, hogy ilyen hatalmas küzdelem nincs veszteségek nélkül, de tudják, hogy az angolok nagyobb veszteségeket szenvedtek, mint a németek.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Románia a milánói kiállításon

Bucurestiből jelentik: Románia részvétele a milánói kiállításon azok közé a román megnyilatkozások közé tartozik, amelyek fényesen bizonyítják országunk haladó szellemét. Valahányszor Romániának alkalmá nyílt, hogy a külföldön megmutassa népének lelki értékeit, a teljes siker sohasem maradt el. Mindazok, akik érintkezésbe léptek a román teremtő szellem hivatott tényezőivel, csodálattal adóztak a határozott törekvéseinknek, gyümölcsöző munkánkuk és reális eredményeinknek. Különösen az utóbbi években Ófelsége alkotó és irányító szellemének elhatározó befolyása alatt fokozott jelentőséget nyertek ezek a határon túli román megnyilatkozások. A most megnyílt milánói kiállítás a román munkakészségnek új tanúságtétel lesz. A román részvétel sikere biztosítva van, mert a román pavillon megszervezése *Giurescu* propagandauji miniszter teljes támogatásával történt, aki meg is jelent a felavatáson, hogy ezzel is

kifejezésre juttassa a román kormánynak az ilyen megnyilatkozások iránti érdeklődését. Hogy a siker minél teljesebb legyen, a legkiválóbb román tehetségek működnek közre. Ennek köszönhető, hogy a román pavillon díszítése, egész berendezése valóban csodálatraméltó szépségű, úgy a kiállításban uralkodó román szellem, mint pedig az általános művészi érték tekintetében. Az egész milánói kiállítás főtárgya a terítés művészete, a himzés s az építészeti díszítőművészet, — valóban tág teret nyújt a román alkotó szellem s a különleges román szépművészeti termékek érvényesülésének. Meg vagyunk győződve, hogy Romániát ez alkalommal is olyan magaslatra szavakkal fogja méltányolni a külföld, mint mindannyiszor, mikor a szépek, a kulturának és a civilizációnak a szolgálatában kivette részét a nemzetek nemes vezetőiből.

Sir Arthur kalandja

Írta: Palásihy Marcell

Sir Arthur tagja volt a brit királyi akadémiának.

Oxford tiszteletbeli doktora volt s a hírnév és megbecsülés övezte homlokát.

Anglia megadta neki mindazt, amit azoknak szokott, akik mindenütt a nap alatt öregbítik Britannia tekintélyét.

Sir Arthur az utóbbi években mégis elégedetlen volt.

Gondolatban gyakran esett találkozására azzal a borzas sehonnaival, aki valaha volt és ez a gondolatlan, csaknem mindig éhes, de bátran lobogó szemű csavargó sulyos szemrehányásokkal kereste Sir Arthuron mindazokat a kincseket, amelyeket garnadával adott neki a Teremtő kegye, de amelyekhez hűtlen lett, hogy udvaronc módjára földi kincseket gyűjtsön a népszerűség piacán.

Főként éjjelente estek a heves viták, amikor a tűz kialudt a kandallóban és pelyheplapla alatt sajogni kezdtek Sir Arthur esontjai, mert megszünt a fájdalomcsillapító porok natása.

Mostani, diétát-tartó élete börtöineinek sok hasonlósága volt annak a régi csavargónak nyomorúságával és ez valahogyan közel hozta egymáshoz a két acsarkodót. Ez és főként az irigység, amelyet az angol irodalom kitünősége érzett tulajdon régi bűnével szemben.

Mert ezt érezte, az kétségtelen.

Az fűtyülni mert, miközben koplalt, álmai roltak, noha gyakran nem tudta álomra hajtani a fejét és életének hajléktalan korszakában rejtett

kincseket ismert. Például egy padit a Hyde Parkban, amely bokrok között rejtőzik: egy elhagyott kovácsfészert a White Chapel végső szélén és ismert egész éjszakán népes kávécsarnokokat a kikötő sikátoráiban, ahol ki lehetett huzni az éjszakát, ha zord volt az idő és volt véletlenül pár garas a zsebében.

Az szeretni mert egy csipkeverő lányt, akinek lenyírva színű szemét szépek merté látni, bár éltalan csillag volt az és lágyan merté érezni a kis kezét, ha az tenyerebe simult. Pedig a csipkeverő lány ujjai érdesek voltak a beléjük vágódó cérnaszálak nyomán.

Boldog mert lenni az a sehonnaival, ami pedig Sir Arthurnak valójában soha nem sikerült.

Sokat vitózott ezzel a boldog fiatalemberrel és az effajta disputák után egyre iztelenebbeknek találta az ő mostani írásait, a divatos regényeket, melyeket százezres példányszámban ontottak a piacra a nyomdagépek.

S noha fájdalom, mert vajadás nélkül írta ezeket, ez a munka egyre terhesebb, egyre verítékesebb volt a számára.

Csak nincs igazuk e borzasoknak, akik azt vallják, hogy szenvedések, szív és élmények nélkül nincsen igazi irodalom?

Valahol itt kell lenni mégis a dolog bibijének.

A régi életébe kellene visszazöknie, hogy abban újra megtalálja magát. A kóbor élet bizonytalansága, a sok különös kaland a szegények életének hányatott rendszertelensége, vagy na a termő televény, amelyből az igazi művészet faja kinő?

Egyre jobban hinni kezdte, hogy ez csakugyan így van.

Kis kávéházakba kellene járnia, — elmene-külve óriás méretű íróasztalának mahagóni sivat-

gából; — oda, ahol a nyomor legvészesebb helyeiteiben annyi érdekes dolgot tudott írni

*

Ezen a napon végül észébe ötlött a megoldás. Hogy milyen egyszerű volt ez!

Valóságos Kolumbusz-tojás.

Szeme valósággal felragyogott, amikor erre ajótt. Rájött és azonnál hozzá is fogott tervének megvalósításához.

Egy hawelockot keresett ki személyesen a ruhatarából. Tegnapelőtt — amikor Jamesnek kimenője volt — ő maga akasztotta be oda ezt a zöld teveszőr holmit, amely tönkrehozta a Yorki herceg vadászátán.

Megrendelésre sem kaphatott volna Sir Arthur megfelelőbb jelmezt céljai számára.

Pénzt sebtében az íróasztalra rakva, a felhaló örömeivel öltötte föl a vasalatlan hawelockot.

Igy. Ez már az igazi!

Hogy háznépe ne lássa ebben a maskarában, valósággal kilopakodott a háza kapuján.

Egy félórával később már egy kis kávécsarnokban ült. Nagy adag kávéval rendelt dupla habbal. Túrós és mákos süteményeket fogyasztott és végül, — miközben számláját szódás whisky bőkezű rendelésével már szinte félelmetes nagyra növelte, — lelkesen és lazasan írt.

Szárnyalva röpült a töltőtől a papirosra, bár közben — mint régen annyiszor, — rettegve gondolt a botrányra, amely dözsölését nyomon követi majd.

Ez elkerülhetetlennek látszott, mert munkája közben Sir Arthurnak észébejutott, hogy sejtében otthon felejtette a pénzt.

Angol és német hivatalos jelentések a norvég területek és vizek fölött folyó légi harcokról

Angol támadás a stavangeri repülőtér ellen. Német repülőtámadás Trondhjentől északnyugatra az angol tengeri haderők ellen

Londonból jelentik: Az angol légügyi-minisztérium jelenti:

— Az angol királyi légi haderő repülőgépei tegnap este két ízben támadást intéztek a Stavanger norvég repülőtérét elfoglaló németek ellen. Az első támadás alkalmával az angol bombavetőgépek erős léghárító tűzzel találkozottak, mégis sikerült egy benzintartályt felgyújtani. Egy kisebb angol alakulat megtámadta és golyószóró tűzzel árasztotta el a repülőtérén tartózkodó német gépeket. Jelentős károkat állapítottak meg. Egy angol gép nem tért vissza kiindulási helyére.

Berlinből jelentik: A Német Távíráti Iroda hadijelentése közli, hogy német harci repülőgépek Trondhjentől 200 kilométerre északnyugatra ellenséges tengeri haderőket támadtak meg, bár erős léghárító tűz fogadta őket. Egy angol repülőgépanyahajó nehéz kaliberű bombatalálattól megrongálódott. Egy cirkáló két találat ért. Más hajókban a közvelel közelükben lehullott bombák valószínűleg károkat okoztak. A német repülőgépeket nem érte veszteség. Visszatérőben látják, hogy a bombázott repülőgépanyahajón sűrű füst támadt, a cirkáló pedig erősen oldalra dőlt.

Az első légi riadó Svédországban

Stockholmból jelentik: Svédországban első ízben rendeltek el légi riadót. Göteborgban pénteken hajnalban 5 óra 20 perc és 6 óra között négy ízben szólaltak meg a légiveszélyt jelző szirénák.

Az Elverumban székelő norvég kormány megszervezte az állami közigazgatást — A mozgósítás tovább folyik

Stockholmból jelentik: A norvég kormány-nyilatkozat szerint a lakosság a német támadás után továbbra is menekül Oslóból. Az Elverumban székelő kormány megszervezte

te az állami közigazgatást. Az alkotmány, az ország és a kormány iránt hű tisztviselők kötelesek a kibocsátott rendeletek szerint eljárni.

A kormány valószínűleg minősíti a német közben lévő oslói rádióban elhangzott hírt, mely szerint a norvég mozgósítási parancsot visszavonták és az összeírt katonakötelesek visszatérhetnek hozzátartozóikhoz. A kormány hangoztatja, hogy a mozgósítás tovább folyik.

Bergenben barátságos a hangulat

Berlinből jelentik: A Német Távíráti Iroda közli Bergenből, hogy a város ismét csaknem a szokott képet mutatja, eltekintve az átvonuló erős német védőegységektől. A német katonák és a lakosság között a hangulat barátságos.

Olasz jelentés szerint az Északi Tengeren fokozódik a küzdelem

Rómából jelentik: A Stefani iroda amszterdami jelentése szerint a nagy légi és tengeri támadás, amelyet Anglia az Északi-tengeren Németország ellen indított, továbbfolyik. A legközelebbi napokban talán még erősebbé válik a küzdelem, mert az Északi-tengeren dühöngő vihar után a tengeri és légi flottát jobban fel tudják használni. Az angol támadás eddig nem volt túlságosan eredményes a szö-

A török kormány tizenkétfélmillió fonttal emelte a katonai kiadásokat

Rendelet jelent meg a vaskészletek bejelentéséről

Ankarából jelentik: A török kormány elhatározta, hogy a katonai kiadások fokozására

A HABZÓ FOGPÉP

vetségek szempontjából, — állapítja meg a Stefani.

Amerika oslói követsége elutazik a norvég fővárosból

Washingtonból jelentik: Az oslói amerikai követség értesítette Washingtont, hogy a Norvégiában élő amerikai állampolgároknak nem esett bántódásuk. Minden intézkedés megtörtént, hogy az oslói követség és konzulátus személyzete és hozzátartozói elutaznak a norvég fővárosból.

A norvég képviselőházi elnök nem tarthatta meg rádióbeszédét a stockholmi rádióban

Stockholmból jelentik: Hambrónak, a norvég képviselőház elnökének a stockholmi rádióban csütörtök este bejelentett beszédét egy órával a beszéd időpontja előtt lemondták.

Éppúgy nincs egyetlen fitying se nála, mint hajdanában.

Egy órán belül készen feküdt előtte a kis kávécsarnok asztalán egy száztüskéjű, szatirikus novella.

Sir Arthur meglepődött állapította meg:

— Pompás! Ezt az a kócos fiatal titán is vállalná, annyira sikerült. De mi lesz most?

Mit is tett ilyen válságos percekben az a másik?

Eszébe jutott, bár nem voltak ezek díszes emlékek, de épp annyira tagadhatatlanok voltak.

Vagy fizetés nélkül surrant el, hogy aztán megfizesse az adósságát becsülettel, mihelyt pénzmaghoz jutott.

Nem, ezt ő most igazán nem teheti meg már.

Várjunk csak? ... Volt neki másfajta megoldása is az ilyen esetekben. Kommerciális, bár szintén nem valami díszes megoldás:

Zálogot hagyott ilyenkor.

Tisztán emlékezett, hogy egy ízben a tartalékul gumiköpnöyege fölé öltött télikabátját hagyta zálogban és úgy távozott. Ez a tél kegyetlenebb volt a többinél, a pézmag mélyen elbűjt a hó alá és ő abban a gumiköpnöyegben tavaszodott ki.

Talán a havelock eljátszhatná a télikabát szerepét.

Nem, ez alig kecséget sikerrel. A számla sokkal nagyobb, minthogy a pincér elfogadja biztosítékul a gyűrött havelockot.

Ez a pincér!

Ez is éppen olyan volt és éppúgy viselkedett, mint azok a régiek. Ott állt a természetes kályha mellett és szemmel tartotta az ajtót.

Sir Arthurnak az volt az érzése, hogy tetire kész gyanuval kémleli őt a pincér.

A helyzet izgató volt és a brit irodalom büsz-

kesége, a feddhetlen gentleman azon kapta magát rajta, hogy élvezti az izgalmat.

Régi életének egyik gyakori élménye volt ez és Sir Arthur elhatározta, hogy talpig kiirítja ezt a keserű poharat. Nyomban tette is szánta magát. Intett a pincérnek:

— Halló, Boy!

— Parancseljon, uram.

— Egy bizalmas kérdés... Mi volna, ha nem tudnám kiegyenlíteni a számlámat?

(No, most robban föl a botrány bombája!) De nem robbant. A pincér uvariasan mosolygva felelte:

— Boldog volnék, hogy szolgálatára lehettem.

Britannia büszkeségét lesújtotta ez a fordulat. Nem használ hát semmi mesterkedés. Nem szökhettek meg a tulajdon tekintélye és népszerűsége elől. Nem szökhettek vissza a régi sehonnai boldog és szabad nyomorúságába.

Ő itt komédiát játszott s az élet bosszút állt rajta s leleplezte.

Még csak goromba se tudott lenni a pincér, mert felismerte őt.

Sir Arthur szégyelte magát. Nem felelt az udvariaskodó ganimédnek, hanem izgatottan sorra tapogatta a zsebeit némi pénz után s fellelézett, amikor oldalzsebében felfedezte végre a csekkönyvét.

Felfedezte és fizetett... De útközben háza felé, fanyar szájjal jegyezte meg:

— Ezt se csináltam tehetségesen... Vagy a szent nyomorúság illetét csakugyan nem adják ingyen? Nem, nem bizony. Azt nem lehet elkömdirni. Azért csakugyan vérrel, kinnal, gyötrelmel meg kell fizetni.

Sir Arthur szégyelte és nagyon sajnálta magát.

megszavazott 58 milliós hitelkeretet újabb 12 millió török fonttal emelik. Elhatározták két új gyalogezred és kilenc tüzérezred felállítását.

Ankarából jelentik (Radio Bucuresti): A török hivatalos lapban rendelet jelent meg a vaskészletek bejelentéséről. A török kormány fenntartja magának a jogot, hogy a készleteket megvásárolja.

Nem régen volt a skandináv külügyminiszterrel tanácskozása Stockholmban. Ezen a képen balról jobbra: Munch (dán), Sandler (svéd), mögöttül Erkkö (finn) és Koht (norvég) külügyminiszterek látható

Vissza a földhöz

Tg.-Sacuesc-Kézdivásárhely, a háromszéki medence felső részénél, — csodálatosan szép havasi környezetben, — a „szentföld” közepén, — mint adventi koszoruban a gyertyaláng, — nem csak melegített és világított, — de a multakban is mindig irányt tudott mutatni. Rugalmasságával és életrevalóságával ez a város, — távol a világtól, — a nagyhegyek lábánál is, a maga lábán tudott járni.

A környező székely községek áltójának falalkozási pontján épült. A hajdani vásártérek kiképződése idejéből itt marad, szűk kis sikátorok között, széles látókörű, melegszerű, nagy elmék termőhelye volt ez a föld.

Amióta a gazdasági iskola megnyílt, a gazdaiifjak valóságos mekkája lett ez a város. Buzakalászos, pirosposzsgás arcu, keménykötésű, fegyelmezett fiúk tanulnak itt, hogy majd az élet iskolájában is jól megállják a sarat.

A kiválóan vezetett gazdasági iskola 40 növendéke a nemrég megtartott írásbeli és szóbeli vizsgákon élő tanubizonyosságot tett arról, hogy az ősi falak között rendkívül fontos és komoly munka folyik. Elsőrendű pedagógusok és nagyszerűen képzett szaktanárok meleg szívvel és felelősséggel foglalkoznak itt a magyar kisgazdaiifjakkal, a jövő reményeivel.

Nagy kincs ez az iskola az erdélyi magyarságnak. Felmérhetetlen a falvaink és jövőnk szempontjából. Valamikor a szerzetesek, a csiszterezték tanították a népet a földművelés tudományára. A zárdák és plébániák mellett terebélyesedtek ki az iskolák. A székelyföldi „szentföldön” a derék minorita atyák sugározták és lobogtatták a hit, a szeretet és tudás fátykáját.

A kézdivásárhelyi nagytemplom mellett lévő ősi zárdá, boltíves kongó folyosói, valamikor hangosok voltak a tanulósegek kacagásától. Az egyszerű, harisnyás, falusi székely ifjak között fényes, történelmi nevű kis nebulók itt szívták magukba az éltető tudás csiréit. És vértéződtek fel az igazhit erejével, — mely századokon át védőpajzsul szolgált — és megtartója volt e népnek.

A nyugalmasabb időkben a templom elé épült a díszes, szép főgimnázium, a székely kultúra nevelője és a falusi ifjak szárnyrepítője. Néhány évvel ezelőtt a régi falak a gazdaiifjak személyében új lakókat kaptak. Ezek az ifjak az itt kapott szárnyakkal visszaröpültek a falvakba, ahol családjuknak, fajtájuknak, egyházuknak és hitüknek nemcsak támaszai, de egyenesen fenntartói lesznek. Itt van az egyik nagy jelentősége ennek az iskolának.

A római katolikus egyházi főhatóság, a lelkes kézdivásárhelyi urak és a minorita atyák szívüknek összedobbanása hozta életre ezt a kisgazdaképző-intézetet. Az iskolának nyilvánossági joga van, tanítási nyelve a magyar, de a román nyelvet is jól elsajátítják a tanulók. Szép, napos, egészséges tantermekben és hálószobákban kapott elhelyezkedést úgy az iskola, mint az internátus. A minoriták kertjében modern gazdaság létesült, korszerű felszerelésekkel. Olyan tehénállomány van itt, amilyent Svájcban sem lehet látni. Modern sertésistálló, gépszín, tömve a legújabb gépekkel, csemete-kert és konyha-kert teszik lehetővé, hogy elárvult falvak kisgazdatársadalma a legjobb elméleti és gyakorlati tudást megszerezhesse a két téli tanfolyamon s a nyári hónapokban még otthon is segíthessen.

Elsajátítják itt a gabonatermelésen kívül az ipari növények termesztését, állattenyésztést, tej, vaj és sajt kezelést, konyha- és gyümölcskertészetet, havasi gazdálkodást és a gazdaság minden csinját-binját. Azonkívül még szövetkezeti kiképzésben is részesülnek.

Az olesó és kintinó ellátás, a gondos, erkölcsös és vallásos nevelés és nem utolsó sorban az üdülés számbamenő, ózondús havasi klíma tömegesen vonzza ide a székely gazdász gyermekeit.

Gazdasági missziót teljesítenek azok a falusi papok és tanítók, akik meggyőzik a falvak arravaló gazdáit, hogy a mostoha körülmények

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcson, amely 4 és fé. százalékos kamatjövödelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödrrészel s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárati előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülözhető pénzét.

A textil növények termesztéséről és értékesítéséről szóló törvény gazdasági, társadalmi és hadfelszerelési szempontokból igyekszik kedvezőbb helyzetet teremteni

Ionescu-Sisești földművelésügyi miniszter ismertette a törvényjavaslatokat a képviselőházban

Bucurestiből jelentik: A képviselőház legutóbbi ülésén a textilnövények termesztéséről és értékesítéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A vita befejeztével Ionescu-Sisești földművelésügyi miniszter ismertette a javaslatot.

— Ez a törvény elsőrendű szükségességnek felel meg. Hivatott arra, hogy csökkentse azt a rendkívül súlyos adót, amelyet évről-évre idegen országoknak vagyunk kénytelenek fizetni. Az 1932-től 1936-ig terjedő öt költségvetési esztendőben évi átlagban 3 és félmilliárd leit fizettünk a külföldnek textilipari nyersanyagokért, 1937-ben 4 és félmilliárd leit, ami egész behozatalunk negyedrészt teszi ki. Igaz ugyan, hogy 1937 óta ez a külföldnek fizetendő adó valamelyest csökkent, de még így is jelentős és nagy súllyal rátknehezítő a teher, amit számunkra a textilipari nyersanyagok külföldről való beszerzésének a kényszere jelent.

— Ettől a teherrel azonban mentesíteni tudjuk magunkat, mert hazánkban megvannak az előfeltételek ahhoz, hogy saját földünkön termelhessek azokat a nyersanyagokat, amelyekre szükségünk van. S minthogy elég nagy és jól szervezett textiliparunk van, amely ma idegenből behozott nyersanyagot dolgoz fel és amely ugyanakkor szívesen dolgozna fel a hazai nyersanyagot, kézenfekvő, hogy elsőrendű kötelességünk a textilnövények belföldi termesztésének előmozdítása.

— A len nagyon jól termelhető nálunk, nem alkalmas ugyan az éghajlatunk arra, hogy a legfinomabb minőségű rostokat előállítsuk, de Erdély, Bukovina és Besarabia egyes vidékein igen jó minőségű len terem. Azt hiszem, hogy legalább százezer hektárral növelhetjük a romániai lentermelő területeket. Ugyanilyen kedvezők nálunk a talaj- és éghajlati viszonyok a kender termesztésére is, ami szintén őszi növény a mi tájainkban. S ma csak 50 ezer hektáron termelünk kendert, annak ellenére, hogy erre nemcsak textil nagyiparunknak, hanem háziiparunknak is elsőrendű szükségességű nyersanyaga.

— Ami pedig a gyapotot illeti, azt hittük régebben, hogy ezt nem lehet termelni Romániában. Az utóbbi biz esztendőben azonban nálunk is elég jó eredménnyel kísérleteztek ezzel a növényvel, úgy hogy a gyapottermelő terület évről-évre nőtt. Intézményt létesítettünk, amely a gyapottermelés kérdésének tanulmányozásával foglalkozik. Ez az intézmény kiválasztotta a hazai termelésre legalkalmasabb fajtákat és folyamatban van az eljárás, hogy a gyapottermelés még kedvezőbb feltételeit teremtsük meg országunkban.

— Ezek szerint Románia alkalmas arra, hogy elegendő mennyiségben állítson elő kendert, gyapotot, valamint más textilnövényeket is, amelyek termesztését a tudomány és a technika haladása lehetővé teszi majd számunkra. Ennek megfelelően a mezőgazdasági termelés tervezése a következő öt évben a textilnövények mindegyike számára a termőterület 1000—1000 hektárral való növelését irányozta elő.

— És a textiliparunk elég erőteljes és jól megszervezett ahhoz, hogy ezt a növekvő nyersanyag-mennyiséget feldolgozza. Összesen 574 textilüzemünk van, ha beleszámítjuk a lenfeldolgozó üzemeket is. S ez egész gyáriparunk 16 százalékát teszi ki. A textilüzemekben alkalmazott munkások száma pedig 70.000, ami az egész ipari munkásság számának 25 százaléka. A textilüzemekbe befektetett tőke 7 milliárd lei, ami az egész ipari befektetés 15 százaléka. Minden erre vonatkozó számadat figyelembevételével a textilipar a kémiai ipar után a második helyet foglalja el országunkban.

— Az új törvény, — fejezte be beszédét a földművelésügyi miniszter, — a gazdasági, társadalmi és nem utolsó sorban a hadfelszerelési szempontokra való tekintettel igyekszik megteremteni a textilnövények termesztésének és értékesítésének az eddigieknél kedvezőbb feltételeit.

között kevés földből csak úgy lehet megélni, ha szeretettel és tudással ragaszkodunk a földhöz s e célból gyermekeinknek gazdasági kiképzést adunk. Aki a föld — azé a haza. A földet megtartani és gyarapítani s népünket abba begyökereztetni legfőbb feladatunk.

Szellemi proletárok helyett neveljünk tanult kisgazdatársadalmat. Népesítsük be meglévő gazdasági iskoláinkat és létesítsünk újakat, — kössük le a falvak népét, — vissza a faluba.

N. Tóth István (Hidvég).

Ki tudja előre
megmondani
mi történik
2 NAP
mulva?

Egy dolog bizonyos:
KÉT NAP MULVA
lesz az
ÁLLAMI SORSJÁTÉK
első sorozatának a húzása.
Vásároljon még ma sorsjegyeket.

Hogyan őrzik Kelet vízi kapuját, a Szuezi csatornát?

A parton tankok, a levegőben repülőgépek, a vizen ágyúnaszádok kísérik a „gyanus“ semleges hajókat

Kairó, 1940. április hó.

A világsajtóban sok szó esik Weygand tábornok titokzatos hadseregéről, amelynek számát s rendeltetési célját egyáltalán nem lehet megállapítani. A különböző kombinációk között azonban kevesen gondoltak a legkézenfekvőbb adottságra: a Weymand hadsereg az egyiptomi haderőkkel egyetemben a Szuezi-csatorna épségét és zavartalan forgalmát biztosítja.

Ebben a pillanatban a nyugati szövetségesek hadviselése szempontjából nincs még egy

olyan sebezhető pont, mint ez a körülbelül 185 kilométer hosszú és alig 190 méter széles vízút.

A csatornán át szállítják Anglia felé a háborúhoz szükséges petróleummennyiség kétharmadát, a keletafrikai, indiai és ausztráliai gyarmatok nyersanyagát, élelmiszerét és nem utolsósorban az onnan küldött csapatokat. Ha a Szuezi-csatornát valami módon Németország használhatatlanná tenné, — akár rövid időre is — szinte kiszámíthatatlan csapást jelentene ez a nyugati hatalmak hadviselési tervére.

Ejjel-nappal őrt állanak az angol katonák...

Elképzeltető, hogy Port-Saidtól egészen Szuezig, tehát a csatorna egész hosszában éjjel-nappal őrt állanak az angol katonák. Nagyon nehéz szolgálat ez s alkalmam volt meg-

veszélyesebb a szabotázs lehetősége. Az angol hadvezetőség emberileg minden elképzelhető ilyenemű terv ellen megtette az óvintézkedéseket. Például még arra az eshetőségre is felkészültek, hogy — mondjuk — valamely semleges állam csapatszallító hajót küld be a csatornába — és közben megüzeni a háborút Angliának, Persze ez csak fantázia. De amint mondom, még erre az eshetőségre is felkészültek. Az már magától értetődő, hogy minden hajót, amely a csatornán átmegy, jóval a belépése előtt tüzetesen átvizsgálják, angol katonaság száll a fedélzetre és végigkísérik a hajót körülbelül egynapos útján.

Elméletben feltehető, hogy egész kiszámu, de elszánt csapat este megrohan valamely teherszállító gőzöst és a csatornában elsüllyeszti. Ha ez sikerülne, akkor a Szuezi csatornában a forgalom legalább két-három hónapra megakadna.

Egy szovjethajó visszafordul...

A Szuezi-csatorna őrzésében a legizgalmasabb jelenet közvetlenül a finn-orosz békekötés előtt történt. Egy szovjet gőzös súlyosan megakadva Port-Said felől átkelt a csatornán és amikor kiment a Vörös-tengerre, távirati utasítást kapott, hogy menjen vissza rendeltetési helyére. Elképzelhető, hogy az angol őrség mennyire gyanakodott erre a hajóra. Hadihajók kísérték a csatorna bejáratához. A hajót fegyveres angol katonaság szállta meg. A parancsnoki hidon revolveres angol tisztek álltak őrt, egészen addig, amíg a hajó át nem kelt a csatornán. De ez még semmi. A parton tankok és páncélos gépkocsik kísérték a szovjet hajót s valamennyi gépfegyver és ágyúcső állandóan a gőzökre volt irányítva.

A hajó fölött angol bombázógépek keringtek állandóan és valamennyi léghárító ágyúnál riadó szolgálatban volt a legénység mindaddig, amíg a gyanús szovjethajó húsz kilométernyi távolságra nem volt a csatorna bejáratától — a Földközi-tengeren.

Természetesen a legnagyobb katonai erők a csatorna két bejáratánál állnak. Ugy lássák, a brit hadvezetőség elősorban a tenger felől való megtámadástól tart. De e rövid útvonal mentén lépten-nyomon lehet látni léghárító-ágyú-állásokat, úgyszólván, minden húsz lépésre áll egy fegyveres őr. Ám az is valószínű, hogy a csatorna mentén több repülőállomás van, amelynek egységei éjjel-nappal megfigyelő keringéseket végeznek a csatornát környező homokszivatag fölött. Az angol őrségen kívül, élő személy a part két oldalán tíz kilométernyi távolságon belül nem közelíthet e feltehető viziúthoz.

A nap legtöbbször melegen süt, az égen nincs egy parányi felhő se — s így bizony a szolgálat nagyon nehéz. Nincs semmi, csak fohéresen izzó égbolt és a homok végtelen sárgasága. A legnehezebb feladat az itt elhelyezett tekintélyes számú katonaság friss vízzel való ellátása. S amíg az angol csapatok a csatornát figyelik, addig a Weymand-hadsereg néhány száz kilométerrel távolabb, Száriában készen áll, hogy minden támadást a nyugati hatalmak eme ütőere ellen kivédjen. Itt, Egyiptomban a közvéleménynek az a meggyőződése, hogy a Weymand-hadsereg egyelőre se nem támadó, se nem védekező: hanem egy többszázézer főnyi őrtálló hadsereg! (K. O.)

Hivatalos helyzetjelentés a tavaszi vetési munkálatokról

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium a következő hivatalos jelentést adta ki:

Április 3—6. között az időjárás kedvező volt a folytatódott a borsó, árpa, zab, búza és lucerna vetési munkája. A Duna mentén, Dobrogeában, Bessarábia és Moldova déli részén, a Bánátságban és Erdély nyugati részén megindult a napraforgó, a burgonya és répe vetése is.

Április 7—8-án esett, havazott és hatalmas viharok dühöngtek országszerte. Emiatt a mezőgazdasági munkálatok megszakadtak és csak 4—6 nap mulva kezdődnek meg ismét.

Az őszi búza az ország legtöbb részén jól telelt át és csak Bessarábia déli részein, Munténia keleti vidékén és Dobrudzsában szenvedett a fagytól.

Az ország északi részén a nedves időjárás miatt a szántási-vetési munka még meg sem kezdődhetett.

Az árpa és repce-vetések nagyon sok kárt szenvedtek és sok helyen teljesen el is pusztultak.

A hegyes vidékeken a szőlőkben megindult a munka. A veteményes kertekben is javában dolgoznak.

Szatmár, Arad és Temes megyékben, valamint a Duna áradás területén nagy kiterjedésű vetés-területek kerültek víz alá. A Prut folyó szintje állandóan emelkedik és azzal a veszéllyel fenyeget, hogy Govurlui megye keleti részén 12.000 hektár területet fog elönteni.

figyelné az egész védekező rendszert. Tapasztalni az elővigyázatossági rendszabályokat, amelyeket az angol hadvezetőség ezen az egyébként kihalt, forró és homokos területen életre-hívott.

A csatornát két oldalról fenyegetheti veszély. Egyik a légitámadás, a másik — néhány elszánt ember merénylete. Eddig nem tudunk arról, hogy akár levegőből, akár szabotázs útján ilyen támadást intéztek volna az elmúlt fél év alatt az Európát és Ázsiát összekötő keskeny út ellen. Tulajdonképpen repülőgéptámadás, — legalább is egyszerű látogatás révén — nem okozna különösebb kárt, vagy bajt magának a csatornának berendezésében. Annái

A sajtó szerepe Szovjet-Oroszországban

A sajtó Szovjet-Oroszországban fontos helyet foglal el. A sajtó hatalmát maguk a Szovjet birodalom létrehozói hirdették és alapozták meg. Lenin, a forradalom atyja sok évig külföldön él és újságírást tartja fenn magát. Trotzky, Lenin munkatársa, akinek egy időben a hatalma vetekedik Lenin hatalmával, több külföldi iap tudósítója. Sztalin is megpróbálkozik újságírással, de kevés eredményt ér el. Lenin és társai a forradalom alatt sem szünnék meg írni, hanem napról-napra írják cikkeiket. A sajtó hatalmas segítő eszköz lesz céljaik elérésére: ezen keresztül próbálják a tömeget befolyásolni és a maguk céljainak megnyerni.

A kommunizmus diadalra jut. A vezetők első ténykedései közé tartozik a sajtó uralmanak a megszervezése és megalkotása. Lássuk mennyiben sikerült ez.

A szovjet sajtó és a külpolitika

Vladimir d'Ornesson híres francia újságíró egyik munkájában így jellemzi a sajtó szerepét a külpolitikában: „a sajtó az a mindennapi összekötő kapocs, amelyen keresztül a népek egymással közlekednek és egymást megismerik”. Nagy szerepe jut a nemzetközi problémák megoldásában és öntudatlanul vagy öntudatosan diplomáciai szolgálatot végez. A szovjet sajtónak nagyon kevés szerepe jut a külpolitikában és össze sem lehet hasonlítani azzal a szereppel, amit a totális államokban (Németország, Olaszország) betölt. A sajtó nem fordul más országok fele, nem igyekszik véleményeket adni egyes külpolitikai kérdésekben. Néha-néha lehet csak a szovjet lapokban egy-egy cikket olvasni, amelyek arra vannak szánva, hogy hatást váltsanak ki a Szovjet birodalmon kívül is.

Külföld számára szánt cikkeket külön erre a célra alapított idegennyelvű újságokban (pl. Journal de Moscou) helyezik el. Ezek az újságok vagy folyóiratok a kormány közvetlen felügyelete alatt állanak.

A sajtó az állam és a kommunista párt szolgálatában

A sajtó a pártnak és az államnak hatalmas és erős fegyvere. Itt a cél nem a pénzkeresés sem az olvasók szórakoztatása, hanem a forradalom gondolatának terjesztése és megerősítése.

A vezetők tudatában vannak annak, hogy a tömeget nevelni kell céljaiknak megfelelően, mert csak így tudják továbbra is hatalmukat biztosítani és erre kitűnően megfelel a sajtó. A párt és az állam kezében a sajtó a kommunizmusra nevelő erő. A végcél: az orosz népet teljesen átformálni és örökre meghódítani a kommunizmus gondolatának. A sajtó az állam monopóliuma. Az egész Szovjet-birodalomban nem lehet magánkézen újság vagy folyóirat. Epp egy egyetlen pártnak sem lehet újságja a kommunista párton kívül. A külföldi tudósítók (ma a számuk kb. 12) erős cenzurának vannak alávetve.

A tudósítási rendszer

Az újságírók az államnak fizetett alkalmazottak. A fizetett újságírókon kívül vannak úgynevezett „önkéntes újságírók”, ezeket két csoportra osztják: a munkástudósítók (rakbor) és a földműves tudósítók (selkor). Minden gyárnak, minden műhelynek, minden földműves szervezetnek meg van a maga tudósítója. Ezek kötelesek levél alakjában beszámolni a szakmájukba vágó dolgokról, eseményekről. Minden állításukat igazolni kell. Az „önkéntes újságírók” a levelek nagy tömegével árasztják el a szerkesztőséget, így pl. a „Krestianskaya Pravda” (A földműves újság) című lap az 1928. év folyamán 720 ezer levelet kapott. A levelek így nagy tömegét fizikai lehetetlenség leközelíteni, de ha nem is látnak az újság hasábjain napvilágot. Kitűnő hírszerző eszközé válnak a rendőrség kezében. Egy kétes mondat elégséges, hogy a G. P. U. munkába lépjen. Így a sajtó a rendőrség hírszerző eszközévé is válik. A belügyi népbiztosság (prokonatura) állandó kapcsolatot tart fenn a szerkesztőségekkel, hisz a levelek alapján nagyon könnyű tudomást szerezni a nép hangulatáról.

A sajtó, mint a kommunista propaganda legfőbb szerve

A sajtó, a propaganda egyik leghatásosabb eszköze. A Szovjet belső propagandának — mint már fentebb említettük — célja, hogy a kommunizmust állandóvá tegye.

A sajtó erős hangon támadja mindazt, ami

a kommunizmus teljes kifejlődésének útjában áll.

Nagy gondot fordít az ifjúságnak kommunista szellemben való neveléséről. Az ifjúság részére külön újság van a „Komszomolskaya Pravda” (a fiatalok lapja), amelynek minden sora, minden betűje arra törekszik, hogy a pártnak megszerezze az ifjúságot.

A sajtó híven követi a kormány véleményét, önálló vélemény nem létezik.

Egy érdekes és új áramlat indult meg a szovjet sajtóban: a nemzetiség ébrentartása, a különböző írők munkáinak alapján. Ennek megfelelően az újságok, folyóiratok oldalakat szentelnek egy-egy hazafias regény ismertetésének, de legtöbbször részleteket közölnek a regényből — s olyan részleteket, amelyek alkalmasak arra, hogy a népből a nemzeti érzést felébresztik és fenntartsák. Hol van a kozmopolitizmus? Hosszu cikkeket szentelnek a különböző országok különböző bajaival, bemutatják a népek, de rögtön ellentétbe állítják az állam jelenlegi helyzetével. Az eredmény az, hogy a Szovjet birodalom mindig paradiocsompnak tűnik fel a többi országok mellett. Igyekeznek a szovjet kutatók és tudósok által végzett munkát kedvező színben feltüntetni, egy-egy felfedezésnek hasábjait szentelnek.

Rövid statisztika a Szovjet birodalom sajtótermékeiről

Az 1936-ban közölt statisztika szerint a Szovjetbirodalom területén megjelenő napilapok száma 9250. A folyóiratok száma nincsen feltüntetve. A kormányrendeletre kiadott periodikus újságok száma 1079, ezeket 69 különböző nyelven nyomtatják. A birodalom legfontosabb és egyben a legnagyobb lapja a „Pravda” (Igazság) naponta 1,950.000 példányban jelenik meg. A lapot 1912-ben alapították. A kommunista párt hivatalos lapja.

A kormány lapja az „Izvestia” (Hírek) naponta 1,600.000 példányban jelenik meg. Hivatalos rendeleteket tartalmaz és ugy-amennyire külpolitikával foglalkozik.

Gazdasági kérdésekkel a „Za Industrializacsiom” (a kereskedelemért) című lap foglalkozik, naponta 285.000 példányban jelenik meg. A hadügyminiszterium lapja „Krasnaya Zvezda” (Vörös Csillag) címet viseli kb. 100.000 példányban jelenik meg.

A munkások lapja a „Trond”-ol (A munka) 250.000 példányban nyomtatják.

A „Krestianskaya Gazeta” (A földművelők lapja) 1,750.000 példányszámmal.

A vidékiek, a különböző federációs köztársaságok lapjai megegyeznek szellemileg a fővárosban megjelenő lapokkal. Gyakorlati a „falragaszok”. Gyárakban, különböző nyilvános helyeken, klubokban, falragaszok vannak kitűzve és ezek adják tudtára az érdeklődőknek a híreket.

Nagy számmal vannak az idegennyelvű újságok a 9250 újságból 2964 kb 69 különböző nyel-

EDZZE MEG LÁBAIT!

Lábbántalmi 10 perc alatt megenyhülnek ebben a gyógylábfürdőben.

A minden napikemény munka után lábai pihentetésére, a gyulladások és dagasztások enyhítésére, a tyukszemek és bőrkeményedések feláztatása céljából öntsön egy maréknyi „Saltrates Rodell”, lábfürdőjébe. A meleg vízzel érintkezésbe jutott „Saltrates Rodell” felszabaduló oxigen behatol a gyulladt bőr szövetébe, helyreállítja a megzavart vérkeringést. Az oxigen jótékony természetű élénkítő hatása folytán a bőr felfrissül, a láb lelohad és annyira megerősödik, hogy kényelmesen járhat kisebb cipőben is. A legerősebb tyukszem is annyira megpuhul, hogy pusztá kézzel gyökereitől eltávolíthatja. Még ma este áztassa be lábait egy Saltrates lábfürdőbe! „Saltrates Rodell” kapható minden gyógyszerüzletben és drogériában. Csekély költség, garantált eredmény!

ven van írva (94 török, 66 örmény, 221 fehér orosz, 94 georgiai, 36 kirgiz, 52 német, 130 tatár, 1461 ukrán, stb.) Az idegen nyelvű lapok is egytől-egyik a propaganda szolgálatába vannak állítva.

A Leningrádban lévő „Újságíró Akadémia” nagyon gyengén bocsátja el hallgatóit. Tájékoztatlanságukra jellemző, hogy egy francia újságíró kérdéseket tett fel egy nagy lapnál dolgozó orosz kollégájának és csodálkozva állapította meg, hogy még a legelemibb kérdésekre sem tudott válaszolni. pl.: Mi a fővárosa Romániának? Hol fekszik Albánia? stb.

A Szovjet-birodalom óriási összegeket áldoz a sajtó-fejlesztésére, de mégsem képes az újított eredményeket elérni. A terület nagysága a különböző nyelvek sokasága és az újságírók gyenge képzettsége nem bír megbirkózni az akadályokkal.

Th. Raymond tanulmánya alapján ismerteti:

Homay Sándor

Tíz százalékkal emelik a vasúti jegyek árát és tizenöt százalékkal az árúszállítási díjat

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap április 10-iki számában közli azt a minisztertanácsi naplót, amely az államvasutak szervezeti törvények 39-ik szakaszának értelmében:

I. Hozzájárul ahhoz, hogy a román államvasutak jelenlegi árúszállítási díjszabását 15 százalékkal, míg a személydíjszabást 10 százalékkal emeljék.

II. A 15 százalékos díjemelés vonatkozik minden tehervonaton, vagy más CFR szállítóeszközön továbbított áruira.

A személydíjszabás 10 százalékos emelése vonatkozik a személyvonatokra és a gyorsvonatok pótdíjra (supplément).

Nem érinti az emelés a társasjegyeket és pogyászokat s nem emelik a „rapid”, valamint

a gyorsvonatok és személyvonatok „tiketjeit”.

III. A fenti díjszabásemelés a CFR hivatalos lapjában való közlés után 30 nappal lép érvénybe.

Szolgálatos gyógyszerárak Oradean:

Pénteken a következő nagyváradi gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Medvigy). Telefon 30-20.

Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand Cioapatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15. Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)

Szent László, Piata Bisericei No. 1. Velence. P. Plomoni, (Egediás.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, fél évre 4
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk
vissza.

Időjárás

A bucaresti időjáráskutató intézet jelentése
szerint a várható időjárás: Szeles, hűvös idő, sok-
felé eső, a hegyeken újabb havazások.

Zürichi zárlat. Párizs 8.94, London 15.77 fél,
Newyork 446, Brüsszel 75.30, Milánó 22.52, Am-
sterdam 236.80, Berlin 177, Szófia 559, Belgrád
10, Bucuresti 212 fél.

**Dr Popovici Pétert kinevezték a Nemzeti Uj-
jászületési Arcvonal oradeai elnökévé.** Bucuresti-
ből jelentik: A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal
legfőbb vezetősége, Vaída Vocevod Alexandru el-
nök, királyi tanácsos elnöklésével legutóbb meg-
tartott ülésén az Arcvonal nagyváradi elnökévé
Dr Popovici Péter volt prefektust nevezték ki.

ELTEMETTEK EMBERY ÁRPÁDNÉT. Szer-
dán temették el általános nagy részvét mellett
Embery Árpádné Boross Gizella urasszonyt, ki
hétfőn halt el váratlanul itt, Székelyudvarhe-
lyen. Az elhunyt urasszony 70 éves volt s ép-
pen az idén érték meg félével, Embery Árpád
nyugalmozott igazgató-tanítóval, a jeles peda-
gógussal és kedves hírnevű költővel házassá-
guk 50-ik éves fordulóját. Embery Árpádné a
székelyudvarhelyi és udvarhelymegyei társadalom
közéletében általánosan ismert és tisztelt
személyiség volt, ki meghatóan példát mutatott
való önfeláldozásban, mint a közjó iránti fele-
lősségteljes és a szegények áldozatkész támo-
gatásában. Az elhunyt urasszonyt férjén kívül
hét gyermeke síratja és nagy rokonsági kör, s
a tisztelők és ismerősök nagy serege gondol-
ra kegyeletes emlékezővel.

**Május 1-én megszűnik a napraforgómagvak
szabadforgalma.** Bucurestiből jelentik: A minisz-
tertanács elhatározta, hogy: 1. május elsejei kez-
dettel zárolja az összes jelentősebb mennyiségű
napraforgó magkészleteket amelyek mások birto-
kában vannak, mint a termelők. 2. A nemzetgaz-
dasági minisztérium előzetes jóváhagyása nél-
kül a napraforgó magkészletek semmilyen mó-
don és semmilyen mennyiségben nem használ-
hatók fel. 3. A zárolt magvak összegyűjtése a
nemzetgazdasági minisztérium rendelkezései szer-
int történik és értük a minisztérium által meg-
állapított árat fizetik. 4. A magvak feldolgozását
a nemzetgazdasági minisztérium által kijelölt
malmok végzik. Ugyancsak a nemzetgazdasági
minisztérium állapítja meg, a feldolgozásért fi-
zetendő árat.

**A kisiparosokra is vonatkozik az üzérkedési
törvény minden rendelkezése.** Bucurestiből jelen-
tik: A nemzetgazdasági minisztérium legutóbb
kelt rendelete tisztázza végre azt a kérdést, hogy
az üzérkedési törvény intézkedései vonatkoz-
nak-e a kisiparosokra is. A minisztérium most
leiratban közölte, hogy a törvény egyes intéz-
kedései ugyanúgy vonatkoznak a kisiparosokra,
mint a többi kereskedőkre, vállalatokra és
nagyiparosokra.

PLÉBANOS URAK FIGYELMÉBE! Ke-
ressük római katolikus **Kanyó** Ferenc és ref.
Baranyi (Baranyai) Sára házassági anyakönyv-
vonalat. Valószínűleg Szatmár- vagy Szilágy-
megye valamelyik plébániáján kötöttek házasa-
ságot 1847—1852 között. Az anyakönyvi kivon-
atot kérjük **Pörochia Catedrali Rom. Cat.**
Oradea, Bulv. Bucurestilor No. 3. címre küldeni.
A költségeket azonnal megtérítjük.

* A Kamarazenekar hangverseny az Ujságíró
Klubban április 16-án este.

**ORADEAN IS FELFÜGGESZTETTÉK A
3-AS SZÁMÚ LÉGVÉDELMI RENDELET VÉG-
REHAJTÁSÁT.** Nagyvárad. Saját tud. A rendőr-
ség hivatalosan közli, hogy a királyi helytartó-
ság 3-as számú rendeletének végrehajtását, mely
tudvalevően a légvédelmi óvóhelyek létesítését
és a jelző-táblák kifüggesztését írja elő, további in-
tézkedésig felfüggesztették.

EGY SATUMAREI VEZETŐEMBER HALÁLA.
Dr Tóth János nyugalmazott királyi ügyész, a szat-
mári Polgári Társaskör ügyvezető alelnöke, a Pol-
gári Társaskör Dalárdájának elnöke, az egykori
szatmári Daloskerület ügyvezető elnöke 55 éves
korában váratlanul elhunyt. Óriási részvét mellett
temették. Dr Tóth Jánossal az erdélyi magyarság
egyik önzetlen munkása dönt ki az élők sorából.

Életmentő csúrhés. Săcueni-Székelyhid. Saját
tudósítónktól. A csodával határos módon mene-
kült meg a napokban a megáradt Ér-folyó med-
réről Rottmeier Jenő, a székelyhídi gróf
Stubenberg uradalom schweizeri intézőjének
Hanika nevű ötéves kislánya. Ötöd elemista test-
vérkéjével együtt az Ér-folyó hídján játszadoz-
tak, miközben a kisebbik lányka beleszedült a
még mindig magas vizállású folyóba. Nője két-
ségbeesetten kiállt a víz felé, de a hőmpölygő víz
már el is sodorta a kis testvért, aki csodálatosan
nem vesztette el lélekjelenlétét: fejét fenntartotta,
lábat felhuzta s így vitte a víz a közeli vasuti
hid alá. Amikor a vasuti hidat is elhagyta, a
középen tartózkodó Moldvai József községi csúrhés
észrevette a már alámerülő gyermeket. Gond-
dolkozás nélkül a vízbe vetette magát és kimen-
tette a kislányt. A derék életmentő Sarafoleanu
Constantin rendőrfőnök házába vitte a megmen-
tetett lánykát, ahol mindent elkövettek, hogy a je-
ges fürdő súlyos bajt ne vonjon maga után, ami
szerencsésen sikerült is. Az önfeláldozó csúrhés
jutalmat kapott a szülőktől nemes tettéért.

**ELÉVÜLES CIMÉN TÖRÖLTÉK EGY ÖT ÉS
FÉLMILLIÓ LEIES BIRSÁGOT.** Satumare-Szat-
már. Saját tud. Rendkívül érdekes ügyben hoztak
végreles ítéletet a bíróságok. Kertész Zsigmond és
Pintea Ioan szatmári lakosokat néhány évvel
ezelőtt nagy marhasempészésen érték. A váma-
hatóságok az elfogott szállítmány után öt és fél
millió lei birságot róttak ki. Mivel sem Kertész,
sem Pintea nem fizetett, a törvényszék a birságot
hat hónapig fegyházra változtatta át. Kertész vé-
dője azonban eemiségi panaszt adott be, amely-
ben emlékeztetett arra, hogy közben három év telt
el és ezen idő alatt az ügy elévült. A védő érve-
lését elfogadták és az öt és fél millió leies birságot
törölték.

Az április havi légvédelmi előadások sorrendje Oradeán

Nagyvárad város polgármesteri hivatalának
MONT irodája közli hogy április hó folyamán a
légvédelmi tanfolyamokat a következő sor-
rendben tartják meg.

Április 13-án O kezdőbetűsök.
Április 15-én P kezdőbetűsök.
Április 16-án R kezdőbetűsök.
Április 17-én S kezdőbetűsök.
Április 18-án T és U kezdőbetűsök.
Április 19-én V kezdőbetűsök.
Április 20-án Z kezdőbetűsök.

A légvédelmi tanfolyamokat a fenti napok
között 9 órától 11 óráig tartják a Katolikus
Kör nagytermében.

Oradean hétfőn kezdődik a lég- védelmi tanfolyam a légvédelmi alakulatok V. csoportja számára

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A város lég-
védelmi hivatala közli az érdekeltekkel, hogy
hétfőn, április 15-én kezdődik meg a légvédelmi
képző tanfolyam az V-ik csoportba tartozó lég-
védelmi alakulatok számára; ebbe a csoportba
tartoznak mindazok, akiknek beosztásuk a gáz-
mérgezte helyek gázmentesítése, az omladék el-
takarítása. Most kell résztvenni azoknak is a ki-
képző tanfolyamon, akik bár be vannak osztva a
légvédelmi alakulatokba, mindeddig nem vettek
a tanfolyamon részt. A tanfolyam hétfőtől kezdve
hat napig tart, minden délután 4 órától 8 óráig.
A vállalatok bűntetés terhe alatt kötelesek a
csoportba tartozó alkalmazottaikat a tanfolyam-
ra küldeni.

János József S. J.

A szellem

A kor igazgatóan nagy problémáját tárgyalja: az
anyagi valóságtól különböző szellemi valóság
fogalmát és fenomenológiáját s annak külön-
böző jelentkezéseit. Szerzője a magyar tuda-
mányos életnek egyik legnagyobb és azóta
már bevált ígérete.

Ara 180 lei és portó

Kiket vettek fel utólagosan az állampolgársági névjegyzékbe?

Folytatólagosan közöljük azoknak a neveit,
akiknek az utólagos összeírás alapján elismer-
ték állampolgárságát:

Bodnár József, Balog Kálmán, Cucura Kóvári
Gábor, Bogner József, özv. Karsay Mátyásné szül.
Tóvizi Apollonia, Karsay Pirooska, Karsay Irén,
Karsay Margit, Karsay Edit, Karsay László, Cos-
ta Ioan, Sárdi József Lajos, Duda Viktor, Costa
Florian, Bara Lázár, Lénárt Lajos, Nagy József,
Nagy István, Kelemen Zsigmond, Gomperz Teo-
dor, Szatmári Frigyes Árpád, Erdei Mihály, Öt-
vös József, Vendelburg Miksa, Torkos Anna, Tor-
kos István, Buszlai Sándor, Titi Bálint, Kerekes
János, Bodó József, Tornyi Gyula, Bondor Má-
ria, Szabó (Vékony) Erzsébet, Mazsuly Sándor,
Zohner Jenő, József László Viktor, özv. Kun Sán-
dorné, Abrahám Mihály, Campian Gavril, ifj.
Lenkey Nyíri Julianna, Barta Károly, Barta Sán-
dor József, Vasok László, Sobiák András, Anto-
nics Ferenc, Mile Kálmán, Mile Viktor, Mile Ete-
ka, Péter András, Pintér András, Bodnár Fran-
ciska, Ostafi Mária, Tóth Jolán Edit Emilia, Os-
vald Ede János, özv. Bodó Józsefné szül. Badon
Erzsébet, Bodó József, Nyerges Sándor, Papp Im-
re, Intra Juliana, özv. Malán Teodorné szül. Ba-
logh Julianna, Kóti Mihály, Trián József, Pospí-
sechil Teodor, özv. Menérski Jánosné szül. Silye
Erzsébet, Bagó Sándor, özv. Benedek Lajosné,
szül. Mezey Róza, Schmidt Gusztáv, Jári Ferenc,
Pap Sándor Gyula, Durgheu Sándor, Vajda Já-
nos, Malan Mária, Gleiber András, Nagy Ujfalvi
Erzsébet, Pál István, Boka Ágnes, Mihali György,
Benecik Éva, Kukucska Antal, Papp Sándor,
Szántó Vince, Szántó Iona, Csákvári György,
özv. Csákvári Sándorné szül. Csilik Mária, Ka-
racz Ferenc Sándor, Fürtös Zsófia Gafia, Fürtös
Jenő, Szádvári Mária, Dán Ferenc, Hira Floare,
Bányai István, Bányai József, Szegő Erzsébet,
Szegő Elvira Irma, Szegő Kálmán, Bambó Sán-
dorné, szül. Witt Magdolna, Mária Georgina, Ma-
duca János, Hessz József, Timár Viktor, Timár
Iona, Timár Sára Pirooska, Timár József, Timár
Erzsébet Róza, Ruge Simion, Pap Sándor, özv.
Bányás Györgyné, Nyágu Elenora, Országh Fe-
renc, Sztán Iona, Macskásy Alajos Jenő, Berecz-
ky Károly, Rogojan Elek, Erdőch Mária, Balogh
Mária, Blazsek Kálmán, Kovács Iona, Tóth Pál,
Németh Károly, Wittmann Gábor, Keresztesy Fe-
renc, Knan Borbála Jozefa, özv. Széika Jánosné
szül. Pokol Róza, Borsovetzký Vilima Irma, Bor-
sovetzký Margit, Nagy Erzsébet, Ujvári Lajosné
szül. Szabó Estel, Brozdik Sándor, Péter András,
Draghici Constantinné szül. Chereghi Romelia,
ifj. Dícz Sándor, Dícz Sándor, Barta József, özv.
Veres Gáborné szül. Nagy Mária, Veres Imre
Szilveszter, Veres Gábor Lajos, Nagy Erzsébet,
Bitai Iona, Sztójanov Stefania, Molnár Zoltán,
Jüttner Stefánia Mária, Pápai Pál, özv. Pápai
Pálné szül. Szalukán Juliana, Pápai József, Zen-
ker Ferdinand Vendekín, Arnóczy Béla, Stitz
Sándor, Jakab Pál, Szónyi József, Zenker And-
rás, Tolvaj Lajos, özv. Csekő Józsefné szül. Ber-
talan Eszter, Hamza György, Petykó Ágnes Ka-
rolina, Krecsh József, Palotássy Árpád, Malak
Katalin, Barta Gyula, Krecsh Lajos, Pascadi Te-
rezia, Szatmári Juliana, Hodos László, Barla
László, özv. Szabó Györgyné szül. Sári Erzsébet,
Tardi Sándor, Todorán Mária, Deák Sándor, Pol-
lák József, Varga Béla, özv. Kerekes Gyuláné
szül. Oswald Mária Anna, Román Péter, Nagy
Zsigmond, Ludvig Lajos, Kiss Róza, Csete Róza,
Józsa Mihály, Józsa József, Józsa Ferenc, Berin-
dán Petru, Derecskey Kató.

Szerkesztői üzenetek

M. B., Jibou. Az országór (strájerile) intéz-
mény csak az iskola keretében működik. Aki a
középiskolát elvégezte, nem kötelezhető ilyen
gyakorlatra. Mindenesetre utána kell nézni, hogy
milyen címen akarják kötelezni.

Mindenki nézze meg április 14-én, vasár-
nap este 9 órai kezdettel a nagyszalontai
műkedvelők előadásában a Református
Kulturális Társaság (Kulturális Társaság) Kodolányi
János darabját

a Földindulást

Helyárak: 80, 60, 40 és 25 lei.
Jegyek válthatók a pénztárnál délelőtt
10—12-ig és délután 5-től—fél 8 óráig
Alexandri-u. 31.

Május hó folyamán már meg is kezdik a volt magyar postatakarékpénztári betétek visszafizetését

A kifizetés 1:2 arányban történik, kamatmentesen és annál a pósthivatalnál, ahol a könyvet annakidején kiállították

Cluj-Kolozsvárról jelentik: A volt osztrák-magyar postatakarékpénztári betétek visszafizetésének több, mint husz év óta huzódó ügyében jelentős fordulat történt. A pénzügyminiszteriumnak végre sikerült összehoznia a kifizetéshez szükséges fedezetet és közelebről sor kerül az egykori osztrák-magyar postatakarékpénztár romániai betéttartóinak likvidálására. Barth Ignác dr képviselő, kinek közbenjárására a több, mint két évtizeden át vajdó kérdés végre eredményes elintézést nyer, a postatakarékpénztári betétek visszafizetésére vonatkozólag a következő felvilágosításokat adta:

— A postatakarékpénztári betétek ügyének rendezését egy a kisebbségi miniszteriumban, mint a pénzügyminiszteriumban már több mint egy év óta állandóan sürgetjük. Már ez év februárjában átiratot kaptunk Dragomir Silviu dr kisebbségi minisztertől, amelyben közölte, hogy a betétek likvidálására rövidesen sor kerül. A kifizetésre a román posta már a békeszerződések

aláírásakor kötelezettséget vállalt, de a rendezésre husz évig nem kerülhetett sor, előbb azért, mert állítólag nem sikerült a betétesek pontos statisztikáját elkészíteni, amikor pedig — évek múltán — végre elkészültek a kimutatások, kiderült, hogy nincs fedezet a kifizetésekhez. Sürgetéseinkre már áprilisa ígérték a visszafizetések megkezdését, de a betétek likvidálására még ekkor sem került sok. Most ismét eljártam a pénzügyminiszteriumban és ígéretet kaptam arra, hogy husz év után, vagy legkésőbb május hó folyamán feltétlenül megkezdik a visszafizetéseket, aminek most már csak technikai akadályok állják útját, mivel a szükséges összeg a pénzügyminiszterium rendelkezésére áll. A kifizetés a békeszerződés vonatkozó szabályozásainak megfelelően 1:2 arányban történik, kamatmentesen. Az érdeelt betétesek annál a pósthivatalnál, illetve annál a kerületi postaigazgatóságnál vehetik majd fel követelésüket, amely annakidején a betétkönyvet kibocsátotta.

Amíg a meglévő készletek ki nem fogynak, nem változik a cukor ára

Közzétette a kormány a cukorgyárak és cukorrépa-termelők jogviszonyát szabályozó egyezmény szövegét

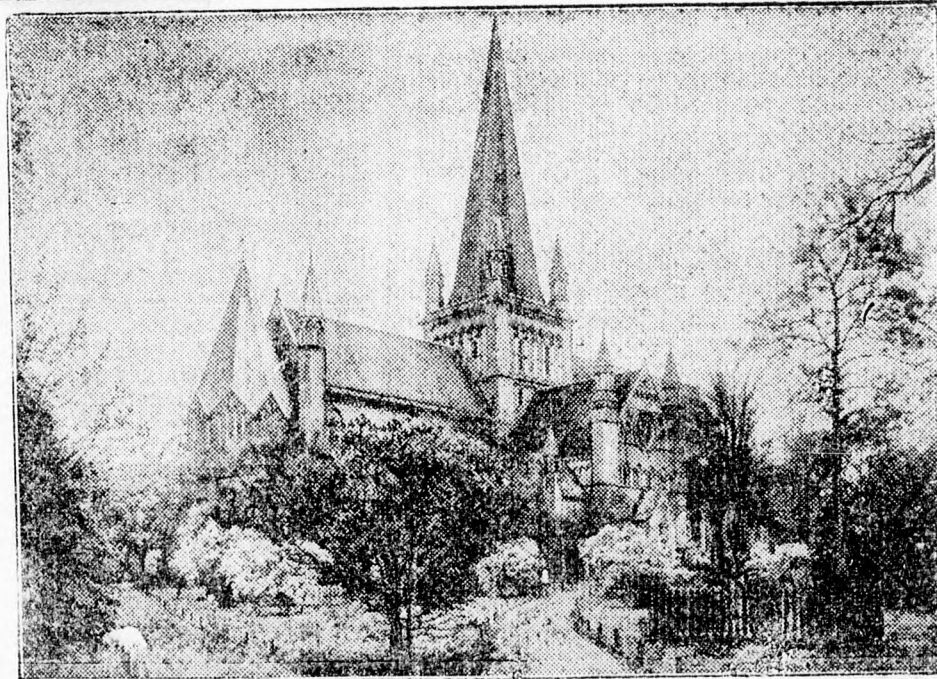
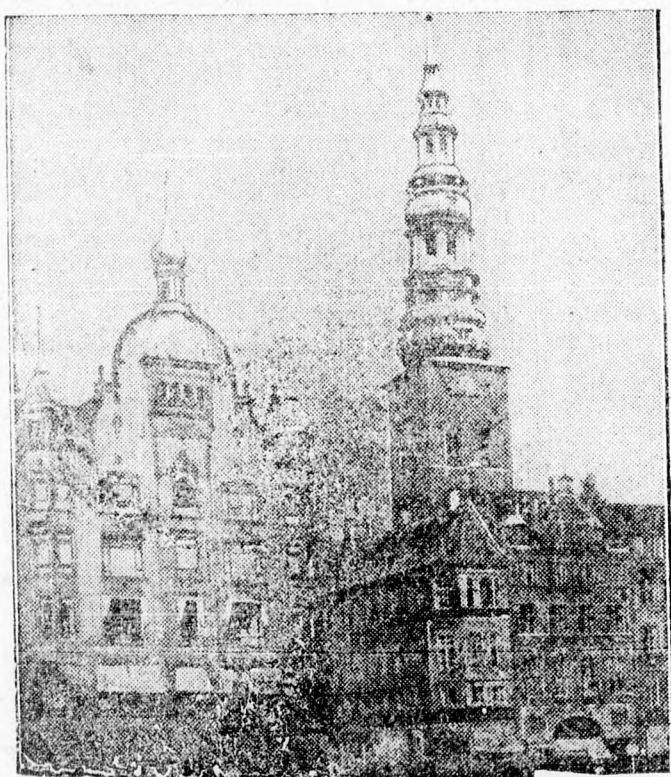
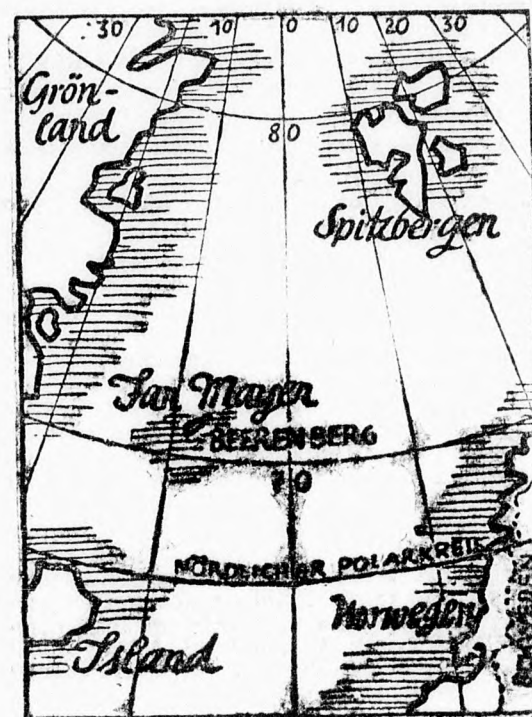
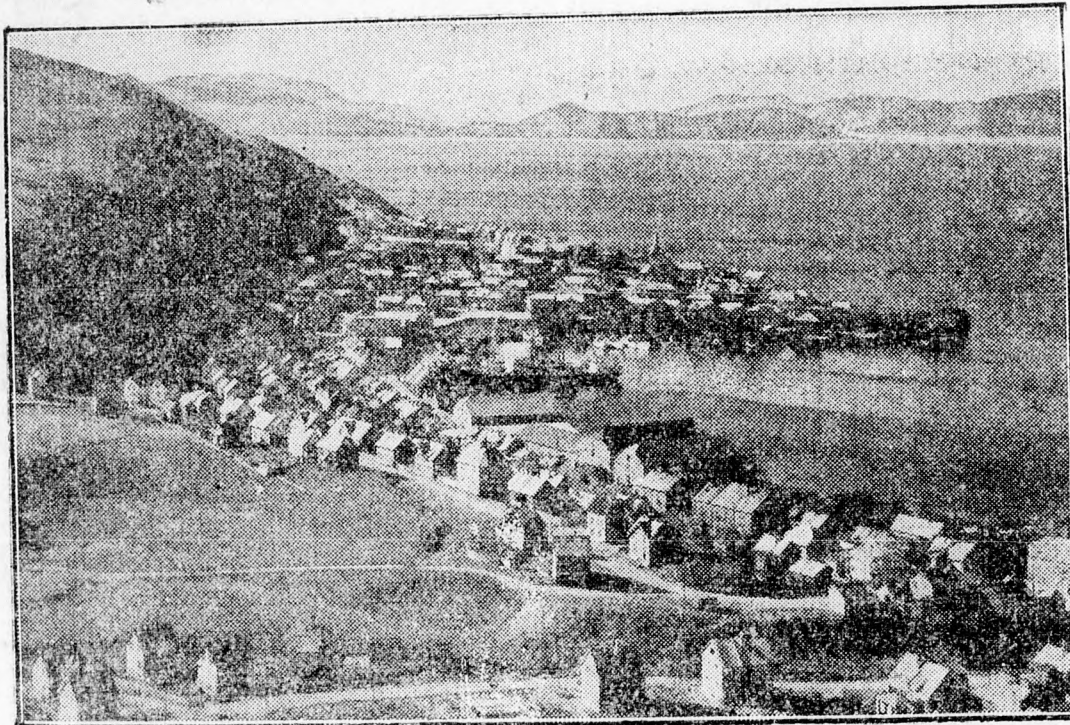
Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap április 8-iki számában megjelent a cukorgyárak és a cukorrépa-termelők jogviszonyát szabályozó egyezmény teljes szövege, amelyet a Hivatalos Lap 1940 március 10-iki számában közzétett királyi rendelettel kinevezett bizottság dolgozott ki. Az egyezmény az 1940—41-ik gyártási, illetve termelési évre szól.

Az egyezmény kivétel nélkül minden cukorgyárra és minden cukorrépa-termelőre nézve kötelező. Az egyezmény szabályozza a termelők által cukorrépával bevezethető terület nagyságát, a termelői szindikátusok működését, a répa átadási, mérlegelési módját, stb.

A Hivatalos Lap ugyanezen számában a nemzetgazdasági miniszterium rendelete jelent meg, amely megállapítja, hogy a cukorgyárak, valamint a nagybani és kicsinybani kereskedelmi lerakatokban lévő cukorkészletek az eddigi árakon hozhatók csak forgalomba.

Már most tudomására adjuk az érdekelteknek, hogy a cukorgyárak és cukorrépa-termelők jogviszonyát szabályozó egyezmény részletes szövegét a *Jogi Kalauz* jövő heti száma közli. Jól teszik a termelők, ha előre biztosítják ennek a lapszámnak a beszerzését.

Képek Norvégiából

1. Hammerfest, Norvégia legészakibb városa. — 2. Island, Svédland és az északi átjáró térképe. — 3. Koppenhága: a híres Miklós templom. — 4. Ridaros, Norvégia egyik legrégebbi városa, amely ma is teljes szépségben áll.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményvel:

— **Szombati előadások.** Szombaton csak két délutáni előadást tart a színház operett együttese. Délután 3 órakor a Mágna Miska kerül színre Kun Edith és Hegyessy Ferenc felléptével, olcsó helyárakkal, míg délután pontosan fél hat órakor a Dalol a Volga operett, rendes helyárakkal, teljesen a bemutatott előadás szerint, azoknak szereplőinek, valamint Bébi Borcsa a 7 éves csodagyerek felléptével.

— **Vasárnapi előadások.** Vasárnap négy előadás lesz a színházban. Délután 11 órakor matiné, olcsó helyárakkal. Az obsitos daljáték, délután 3 órakor szintén olcsó helyárakkal. Lehar operettje a Drótostót, Katona Böske énekesnő felléptével, délután 6 órakor rendes helyárakkal a Dalol a Volga nagyoperett, míg este 9 órakor Csepreghy Ferenc örökbecsű népszínművének, a Sárga csikónak lesz felújító előadása teljesen új szereposztásban, új betanulással. Rendes helyárakkal.

— **Sárga csikó.** Csepreghy Ferenc örökbecsű népszínművét, a Sárga csikót újítja fel vasárnap este 9 órai kezdettel a színház együttese teljesen új betanulással, ragyogó szereposztásban, újszerű rendezésben, rengeteg ének és táncszámmal. A Sárga csikó előadására különös gondot készült a társulat, mert ez az első népszínmű, amit a turné folyamán bemutatnak, és így minden tekintetben kifogástalan előadással kedveskedik Oradea közönségének. A Sárga csikó vasárnap esti 9 órai előadása rendes helyáru lesz. Jegyek erre az előadásra már válthatók.

HETI MŰSOR:

Péntek este román előadás.

Szombat délután 3 órakor: **Mágna Miska.** (Olcsó helyárakkal.)

Szombat délután fél 6 órakor: **Dalol a Volga.** (Rendes helyárakkal.)

Szombat este 9 órakor román előadás.

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné: **Obsitos** (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 3 órakor: **Drótostót.** (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Dalol a Volga.** (Rendes helyárakkal.)

Vasárnap este 9 órakor: **Sárga csikó.** Csepreghy népszínműve. Rendes helyárakkal.

Hétfő délután 5 órakor: **Szökik az asszony.** (Olcsó helyárakkal.)

Hétfőn este 9 órakor: **Kék nefelejcs.** (Jenei-Szőcs Ervin operettje.)

Kedd délután 5 órakor: **Vadvirág.** (Olcsó helyárakkal.)

Kedd este 9 órakor: **Dalol a Volga.**

Arcárcédek

Allást keres

szavanként 1 lei

Iparos asszony házimunka végzés ellenében lakást keres. Cim a kiadóban.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Veszek arany, ezüst, briliáns tárgyakat. Herbet ékszerárúház. — Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Gyermek-sportkocsi jókarban levő, olcsón eladó. Oradea-Nagyvárad, Str. Consanțiana 16. (Károly sporttelep szemből.)

Spárga tövek, elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Árpád szőlőjében, Oradea-Nagyvárad, Cal. Ruine, lor 1. (Petőfi-u. végén.)

Redőny portállal, eladó. Oradea-Nagyvárad Piatul Regina Maria 3. szám.

PUHA ÖLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l.

Alig használt diófa ebédő eladó. — Oradea-Nagyvárad, Str. Prof. D. Pompeiu 81.

Lakás

Kétszobás fűdőszobás magánház kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Francez 15. Értekezni a szemből levő szomszédnál.

Kiadó

május 1-re egyszobás, konyhás, mellékhelyiségekkel, szép szuterin lakás. Oradea-Nagyvárad, Str. Ciorgariu 49-a.

Egy szoba

mellékhelyiségek használatával, nyaralásra alkalmas, azonnal kiadó. Cim a kiadóban.

Kiadó

2 szoba és mellékhelyiségekkel álló lakás. — Oradea-Nagyvárad, Str. Alexandri 52.

A böjt hatása a rákbetegségre

az emberi szervezetre. A mai kultúralt ember túltáplálkozik

Verebely Tibor sebész-tanár érdekes új megállapításai. A hústalan napok nem károsak

A hústalan napok elrendelése és bevezetése Európa legtöbb országában nyilvánvalóan közgazdasági szempontból történt. Ugyanakkor akaratlanul is fontos egészségvédelmi akciónak lehet elindítója. Aki egy kicsit elgondolkozik azon, hogy nem okvetlenül szükséges a mindennapos húsevés, az rájön arra is, hogy a szervezet karbantartása esetleg még más restrukciókat is igényelhet. Erre vonatkozólag érdekes útmutatással szolgál Halász Henrik főorvos érdekes, nagyszabású tanulmánya, amely a böjtkúra problémájával foglalkozik. Még pedig nem a lesóványodás, hanem a betegségek megelőzése, kiküszöbölése, sőt gyógyítása szempontjából.

Halász Henrik főorvos tanulmányában rámutat arra, hogy bármennyire is hihetetlennek és valószínűtlennek látszik, mégis a böjtkúra az a gyógy mód, amely minden eddig alkalmazott gyógyszeres és műszeres gyógykezelést messze felülmúl.

A böjtölés már az ősidőben valószínű tudományá fejlődött, áldásos hatása azonban feledésbe ment és helyette szokássá vált napról-napra nagytömegű tápszerek fogyasztása. Pedig az emberi szervezet is olyan, mint a gépezet, amelyet időnként meg kell tisztogatni. Mivel pedig a helyes táplálkozás népegészségügyi probléma, egyben tehát nemzeti kérdés is, ezért tanítani kellene a táplálkozásra vonatkozó tudnivalókat.

Agyoneszik magukat az emberek

Halász Henrik főorvos rendkívül érdekes munkájában többek között rámutatott arra is, hogy az ember fogazata és főleg belső emésztési szervei berendezésükön fogva gyümölcs és növényi tápszerek fogyasztására vannak alkotva. Foglalkozik a mérsékelt, kevés tápszerrel beérő emberekkel, akik meg vannak kímélve attól a sok szenvedéstől, amit az ésszerűtlenül megvalogatott és túl sok étel fogyasztása okoz. A böjtölésnek éppen az a célja, hogy az ilyen helytelen táplálkozás ártalmait kiküszöbölje az emberi szervezeten. A böjtölésnek hihetetlen sikerei vannak az összes idült betegségekkel, nem túlságosan előrelépték rákos betegségekkel, szívdgenerációval, gyomor-, máj-, vese- és bélhajoknál, legzési zavaroknál, hajhullásnál, rossz látó- és csökkent hallóképességnél. Valóságos forradalom köszönt be az emberi szervezetre a böjtölés tartama alatt. Az egész szervezet mintegy újjáalakul, megfiatalodik, a test rugalmassága, az arc üdesége visszatér, a látás, a hallás megjavul, magas vérnyomás leszáll, mélyebb, üdítőbb és rövidebb alvás köszönt be és a szórakozottság és szellemi restség megszűnik; az agy tel fogóképessége hihetetlen módon növekedik, amely körülmény minden szellemi munkával foglalkozónak megbecsülhetetlen érdeke és értéke.

Téves az a felfogás, hogy teljesen egészséges, jóétvágyu ember minden ok nélkül ne tartson böjtkúrát. Éppen ellenkezőleg, azoknak az embereknek van erre a legnagyobb szükségük, akik kellő mozgás híján jó étvágyval esznek szükségletükön felül és így túlságosan megterhelik emésztő-, vérkeringési és kiválasztó szerveiket.

Az az étvágy, amellyel a szellemi munkálkodást, vagy ülő életmódot folytató ember bőséges táplálékot elfogyasztja, természetellenes és csak célszerűtlen megszokásból származik. Az ember a fogával ássa meg a sírját, — tartja egy nagyon találó mondás. Az emberek agyoneszik magukat, agyondolgoztatják gépezetük alkatrészeit és így mielőtt elérték volna a természet által rendelt élethatárt, lényegesen hamarabb válnak meg a földi élettől.

A rákhajlam és a táplálkozás

A tulajdonképpeni böjt megkezdése előtt tanácsos két-három napon át gyümölcsösztion élni, majd ezután napi egyszerűgyümölcsötkezés következik és csak ezután kezdődjék a tápszerek teljes megvonása. Hogy meddig tartson a böjtölés, az függ a beteg állapotától, de függ a beteg tűrőképességétől, önuralmától, intelligenciájától, étkezésétől is. Tanácsos fokozatos tápszermegvonással kezdeni a böjtkúrát, olyan képpen, hogy a négy-öt napos gyümölcsösztion után előbb a reggelit, majd az ebédet és végül az esti étkezést szüntetjük be.

Érdekesen vélekedik erről a kérdéstről Verebely Tibor, a világhírű sebész-tanár, a rákbetegség kutatója:

— Az elgondolást jónak tartom, — mondta a professzor, — hiszen el kell ismernem azt az igazságot, hogy a mai kultúralt ember bizony túltáplálkozik. A szakésművészet raffinériái nem szolgálják az emberiség érdekeit. Mindenki tapasztalhatta már magán, hogy bőséges

táplálkozás után testi-szellemi elmulasztás áll be. Viszont mérsékelt étkezéssel a közérzet feltűnő módon javul, az ember testileg-szellemileg elasztikusabbá lesz. Tehát a böjtölést és a mérsékelt étkezést feltétlenül helyesnek tartom. Klinikámon ilyenirányú kísérletek nem történtek, mivel ide már többnyire súlyos, műtéti beavatkozást igénylő betegek jönnek. Ezeknél egy böjtkúra alkalmazása teljesen lehetetlen. A rákbetegségekkel kapcsolatban azonban — folytatta a professzor — esetleg *mint preventív tényező lényeges szerepe lehet egy böjtkúrának.* Ma a rákbetegségre való „hajlam” problémája áll az orvostudomány érdeklődésének a homlokterében. A rák helybeli befűgység, ami azonban csakis hajlam alapján fejlődhet ki, ami az állatokon végzett kísérleteink alapján bebizonyosodott. Gyógyszerek, mérgek, külső mechanikai, vagy kémiai hatások ezt a „hajlamot” létrehozhatják. És éppen a hajlamosság kérdésével kapcsolódik egybe a böjtkúra, amennyiben nagyon is lehetséges, hogy a táplálék minőségében és mennyiségében benne vannak ezek a hajlamotító lehetőségek. Hogy ennek elejét lehet-e venni böjttel, mérsékelt táplálkozással, vagy bizonyos anyagoktól való megtartóztatással, az ma még az orvostudománynak egy ismeretlen szakaszát jelent, de feltehető, hogy ha gyógyítani nem is, de igen sok esetben megelőzni lehet a bajt rendszeresen alkalmazott böjtkúrával — az individualitás tekintetével, — a mérsékelt, esetleg diétikus vagy vegetáriánus kosztal.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben, csinos, izléses kivitelben, kapható kiadóhivatalunknál,

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 2'50 lei, a kisebb méretűek (14×23 cm.) ára 1'50 lei.

Banca de Credit S. A. Beius, Jud. Bihor.
CONVOCARE

la adunarea generală ordinară pentru ziua de 11 Mai 1940 ora 11. **Ordinea de zi:** 1. Alegerea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal și pentru constituirea adunării generale. 2. Raportul lichidatorilor și cenzorilor asupra gestiunii anului 1939 și asupra gestiunii repartiției creanțelor băncii între acționarii băncii, precum și asupra lichidării definitive a băncii. 3. Aprobarea bilanțului și Contului de Profit și pierdere pe anul 1939, raporturile și fixarea retribuițiilor lichidatorilor, descărcarea lichidatorilor și cenzorilor. Neîntruindu-se în această zi numărul de acționari cerut, adunarea se amână pe ziua de 12 Mai 1940 ora 11. Beius, la 10 Aprilie 1940. — Lichidatori.

LEGUJABB

A holland kormány kiáltványt bocsátott ki a felelőtlen hírterjesztések ellen

A kormány biztonsági intézkedései nem szolgálhatnak okul a nyugtalanokra

Hágából jelentik: Hágában felhivatalos kiáltványt bocsátottak ki, mely felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy ne terjesszen ellenőrizhetetlen híreket. Bizonyos biztonsági intézkedések történtek ugyan, de ez csak annyit jelent, hogy a kormány gondos figyelemmel őrködik az ország érdekei felett és nem engedhet meg magának semmi felelőtlen séget. Hangoz-

tatja a kiáltvány, hogy a kormány tudatában van annak a veszélynek, mely kívül és belül fenyegeti az országot. Ez azonban nem lehet ok a nyugtalanságra, hanem csak arra kell, hogy buzdítsa a lakosságot, hogy legyen elkészülve minden eshetőségre. A kormány mindent megtesz, hogy az országot olyan erőssé tegye, amilyenné csak lehet.

A norvég király elhagyta országa területét

Az osloi német katonai attasé elesett az elverumi csatában

Rómából jelentik: A *Lavoro Fascista* párizsi jelentése szerint a norvég király állítólag elhagyta országa területét.

Oslóból jelentik: A Norvég Távirati Iroda jelentése szerint az Elverum felé előnyomuló német csapatokat az osloi német követség légügyi attaséja vezette. Az attasé az elverumi csatában elesett.

DÁNIA AMERIKAI KÖVETE NEM FOGAD EL UTASÍTÁST AZ ÚJ DÁN KORMÁNYTÓL.

Washingtonból jelentik: Kaufmann, Dánia amerikai követe kijelentette Roosevelt elnöknek és Hull külügyminiszternek, hogy nem fogadja el az idegen megszállás alatt működő dán kormány utasításait és önállóan képviseli a dán érdekeket. A washingtoni kormány elfogadta a követ álláspontját és elismerte, hogy ő képviseli Dánia érdekeit.

CHURCHILL BESZÉDE A NÉMET SAJTÓBAN.

Berlinből jelentik: A péntek reggeli német lapokat főleg Churchill beszédének azok a részei foglalkoztatják, amelyekben beismeri az angol veszteségeket. A lapok természetesen szembeszegülnek azzal a francia-angol kísérlettel, amely a skandináviai eseményekért a felelőséget Németországra akarják hárítani és a *Börsenzeit* ing azt írja, hogy a legfelsőbb szövetséges haditanács március 28-án elhatározta, hogy Skandináviát hadszínterré teszi. Maga Reynaud is kijelentette, hogy Németország megelőzte a szövetségeseket.

A NÉMETEK MEGSZÁLLTAK BERGENTŐL KEZDVE AZ EGÉSZ NYUGATI ÉS DÉLI PARTVIDÉKEKEL. — KATTEGATBAN NINCS CSATA.

Rómából jelentik: A Stefani olasz hírszolgálati iroda amszterdami jelentése szerint Norvégia területén mintegy 50 ezer német katona áll. Ezekből 42 ezer tengeren, 8 ezer pedig repülőgépen érkezett. Egy kis norvég sereg Bergen és Osló között beásta magát, hogy fejtartóztassa a németek előnyomulását. A németek megszállták Bergent és Krisztiandsandot összekötő partvidéket és ezzel elejét vették az esetleges brit rajtaütésnek. Az a svéd hír, hogy a Kattegatban nagy légi és tengeri csata folyik, alaptalan. Egyetlen angol egységnek sem sikerült a Skagen fokon tuljutni. Olaszországban egyébként általában az a benyomás, hogy a katonai helyzet a németekre kedvezően alakult.

A NORVÉG MUNKÁSPÁRT FELHÍVÁSA.

(Bucuresti rádióközlés. A norvég munkáspárt felhívást intézett a norvég néphez. Felszólította a

munkásosztályt, hogy az ellenállást szervezzék meg és mindent tegyenek meg az ország megmentése érdekében.

NÉMET REPÜLŐTÁMADÁS NYWERSUND ELLEN.

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség: (Bucuresti rádióközlés.) Csütörtökön 6 német repülőgép támadást intézett Nywersund ellen, ahová a norvég királyi udvar és a kormány költözött. A királyi udvar és a kormány tagjai még idejében elhagyták a városkát. A támadás alkalmával több polgári személy megsebesült.

A BRÜSSZELI ÉS HÁGAI NÉMET KÖVETEK NEM UTAZTAK EL ALLOMÁSHELYÜKRŐL.

Berlinből jelentik: (Bucuresti rádióközlés.) Hivatalos helyen megcáfolták több külföldi lap híradását, mely szerint a brüsszeli és a hágai német követségek elhagyták volna állomáshelyüket. A híresztelés minden alap híján való.

EMBERFELETTI HŐSTETTEK HÍRÉI A PROPAGANDÁBAN.

Berlinből jelentik: (Bucuresti rádióközlés.) A „Deutsche Diplomatische Korrespondenz” pénteki száma részletesen foglalkozik a legutóbbi eseményekkel és megállapítja, hogy a plutokrata-rendszerű országok azt hiszik, hogy a német visszavágást jobban kivédhetik sajtó- és propagandaeszközökkel, mint a teljes hajóhad tényleges felvonulásával és akcióival. Nap, mint nap emberfeletti hőstettekéről számolnak be, amelyet a norvég nép érdekében végeznek. A norvég külügyminiszter azt a körülményt egyébként szóva is tette — írja a lap. — A szövetséges hatalmak április 6-ki jegyzékükben nem világosították fel a skandináv államokat további terveikről. Feltételezték Németországról is, hogy tétlenül marad minaddig, míg a szövetségesek hatalmukba kerítenek olyan területeket, ahonnan támadást intézhetnek Németország ellen.

A németek nem szállítottak csapatokat a leningrádi vasútvonalon

Moszkvából jelentik: (Radio Bucuresti): A szovjet távirati iroda megcáfolja a *Newyork Times* berlini levelezőjének híradását, mintha a németek a leningrádi vasútvonalon szállítottak volna katonaságot Narvickba.

A jugoszláv kereskedelmi miniszter milánói útja elmaradt

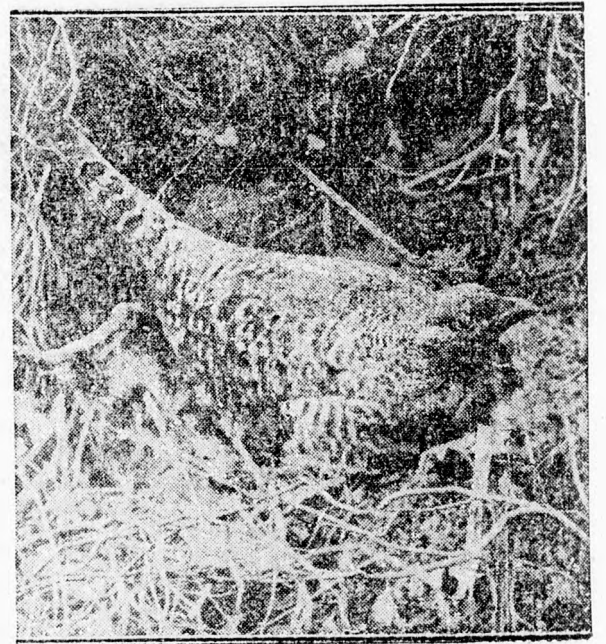
Belgrádból jelentik: Andres jugoszláv kereskedelmi miniszter, aki a jugoszláv pavillon megnyitása végett a milánói árumintavásárra akart utazni, a nemzetközi helyzet miatt nem mehet el Belgrádból, de súlyt helyezett arra, hogy a Stefani iroda munkatársa előtt hangoztassa, milyen nagy jelentőséget tulajdonít a két baráti ország közötti gazdasági együttműködésnek.

Elsülyedt a legnagyobb svéd olajszállító hajó

Londonból jelentik: (Radio Bucuresti): Pénteken hajnalban a skót partok közelében elsülyedt a *Socborg* nevű 9076 tonnás legnagyobb svéd olajszállító hajó. 34 embert sikerült megmenteni. A hajó petróleumot szállított Amerikából Svédországba.

Angol hadihajók összpontosítása a görög partok előtt

Belgrádból jelentik: A *Vreme* című jugoszláv lap római jelentése, mely nagy fellüést keltett, közli Ciano lapjának, a *Telegrafo*-nak értesülését arról, hogy az angolok nagyszámu hadihajót vontak össze a görög partok előtt az Egei-tengeren. Olasz részről hivatalosan cáfolják azt az angol beállítást, mintha az angol flotta koncentrációja bizonyos olasz kezdeményezésre jött volna létre. Olaszország higgadtan és nyugodtan figyeli a görög partok előtt lejátszódó eseményeket.

A fácánról, amely nemcsak egyik rendkívül szép tagja a madárvilágnak, hanem kitűnő peszenyéről is ismert, most megállapították egyik német biológiai intézet kutatóállomásán, hogy a leghasznosabb kertvédő madarak közé tartozik. Egy fácán begyében ugyanis nem kevesebb, mint 3914 kerti lepke lárváját találták meg, egy másik fácánról pedig megállapították, hogy egy nap alatt 800 drótférget pusztított el.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám

CENZURAT